

DOMOLJUB

Izohaja dvakrat na mesec in sicer prvi četrtak po 1. in 15. v mesecu. Cena mu je 1 K 60 v na leto; (za Nemčijo 2 K 8 v, za Ameriko in druge tuje države 2 K 90 v). — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2, naročnina, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“ Ljubljana, Kopitarjeva ulice št. 2. *****

SLOVENSKEMU LJUDSTVU V PODUK IN ZABAVO. ❁

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna pettivrsta (šestina „Domoljubove“ širine, 34 mm) stane za enkrat 30 v če se tiska dvakrat 26 v, če se tiska trikrat 24 v. Pri večkratnem objavljenju zlasten popust. — Reklamne notice navadna garmondvrsta 60 v. *****
Čekovni promet pošto-hranilniškega urada št. 824.797. *****

Štev. 7.

V Ljubljani, dne 6. aprila 1905.

Leto XVIII.

Čegavi so otroci?

Liberalni učitelji na Kranjskem prepovedujejo šolskim otrokom nositi po šoli s pošte ali iz društva ali sploh od koderkoli Slovenca ali Domoljuba domov. Groze jim, da jih bodo zapirali, če ne bodo ubogali. Dobe se celo tako predrzni petelini, da prepovedujejo na pošti dajati otrokom časopise, ko bi prišli po nje in talibog na poštah se dobe tudi tako neumne osebe, da to verjamejo. Učitelji se sklicujejo na neki odlok deželnega šolskega sveta, ki menda to prepoveduje.

Kdo pa je ta deželni šolski svet, ki si prisvaja toliko oblast? Pri nas na Kranjskem so ti-le liberalci v tem svetu: Hein, Kaltenecker, Levec, Hubad, dr. Tavčar, Barbo, Junovič, Pezdič, Bleiweis; poleg njih sta še dva zastopnika škofijstva, ki imata popolnostno pravico z dvema glasovoma proti devetim zastopati ogromno večino v deželi.

Ne bomo se prerekali z liberalci nevoljo Domoljuba. Da ga ne marajo, dobro vemo. Svojo nevoljo bi pač lahko kazali na kak bolj pameten način; toda njihova glava, njih svet. Mi nismo odgovorni za njihove nemnosti. Pač pa moramo ob ti pri-

liki zatrobiti liberalcem na ves glas, da slovenski katoliški stariši ne marajo odstopiti pravic do svojih otrok nobenemu liberalnemu učitelju, pa tudi nobenemu liberalnemu škricu, naj sedi v kakršnem šolskem svetu hoče. Otroci pripadajo starišem. Ker sami ne morejo otrok naučiti vsega potrebnega, zato so zvezani v državi in plačujejo davke in naklade in zidajo šole, da se v šolah otroci nauče, česar se doma ne morejo. Pri tem pa nečejo pripustiti nobeno trenotje, da bi kdo drugi imel vrhovno oblast nad otroki, nego oni sami. Samo takrat, če bi kak oče ali mati tako zanemarjal svoje dolžnosti, da bi otrok trpel veliko škodo, se sme država proti starišem potegniti za otrokove pravice. Taki slučajji so pa redki. In na vsa usta povemo, da sodbe o tem ne moremo prepuščati liberalcem.

Učitelji so namestniki starišev, od njih plačani pooblaščenca in v imenu starišev morajo učiti in vzgajati otroke, ne pa v imenu države ali dežele, ne v imenu kakega okrajnega ali deželnega šolskega sveta. Deželni šolski svet bi moral po duhu naših postav skrbeti, da bi se to zvrševalo. Zato je njegova dolžnost najprej poskrbeti, da noben učitelj pri svojem delu ne bo nasprotoval tistim dolžnostim, ki jih imajo stariši do svojih

otrok. Postava, ki veže stariše, da morajo pošiljati otroke v šolo, mora biti tako zavarovana, da pri tem stariši ohranijo mirno vest. Prej, nego vsaka državna postava, veže stariše njihova natorna dolžnost, da morajo otroke učiti v verskem in nrvnem duhu. Zato pa mora v njih imenu šolska gosposka skrbeti, da se to tudi zgodi. Krščanski stariši nimajo volje, da bi svoje otroke pošiljali v šole, ki jih sami vzdržujejo in jih izročali učiteljem, ki jih sami plačujejo zato, da bi se tam pohujševali in odtujevali veri, domu ali družini. To naj si zapomnijo liberalci in naj vzamejo tudi na znanje, da bo zavedno ljudstvo brezobzirno izvojskovalo boj za to svojo pravico. Ze zdaj vemo, da nekateri gospodje v dež. šol. svetu le zato nekoliko skrivajo svoje liberalne rožičke, ker se boje ljudstva.

Če si najamem pooblaščenca, ki me zastopa pri kaki pravdi, kupčiji ali gospodarstvu, ga brž pustim, ko vidim, da me ne zastopa prav. Ali naj pa nimam nobenih pravic do pooblaščenca, ki mu izročam najljubši, najdragocenejši zaklad svoj, svoje nedolžne otročiče? Ni je gosposke, ni ga cesarja, ki bi smel starišem jemati vrhovno pravico nad otroci. Liberalci pri svojih lastnih otrocih najbolj kažejo, kakšni stariši so. Za

vse drugo so prej, nego za vzgojevatelje. Da sedaj gredo po šolah, je vzrok edino le po krivičnem volivnem neredu pridobljena politiška oblast. Sila pa le en čas trpi.

Dotakniti se moramo še ene stvari. Pooblaščenca moram pošteno plačati, da me zastopa. Zato brez dvojbe pooblaščenec, ki mu izročim svoje otroke v poduk in vzgojo, zasluži pošteno plačilo. Učitelji morajo biti tako plačani, da morejo stanu primerno dostojno živeti, in da so preskrbljeni za stara leta. Toda vsakega krajcarja je škoda, ki ga dam slabemu pooblaščenecu. Boljša nobena nego slaba šola! Z vprašanjem o učiteljskih plačah je zvezano vprašanje, kako naj se zagotovi, da bodo učitelji v pravem duhu zvrševali svoj posel. Eno se brez drugega ne more in ne sme rešiti.

Liberalci so pri nas učitelje preplepili. Lahko delo! Med liberalci je večina uradništva, ki ne plača nobenega vinarja deželnih doklad, torej tudi nobenega vinarja ne za šole. In ti ljudje danes komandirajo in spravljajo uboge učitelje pod svoj kruti jarem in jih s svojimi neumnimi časopisi in drugimi budalostmi tirajo v nasprotje s krščanskimi stariši. Kam to vodi? Vse trpi: stariši, šola, učitelji. Smeja se pa edino siti liberallec. Hvala Bogu, imamo še učiteljev, ki to spoznajo. Ž njim vred bo naše ljudstvo temeljito poskrbelo, da bo tega smeha kmalu konec!

Kotiček za abstinate, pivce in pijance.

Stari Rimljani so hudim bikom privezavali povesmo slame na rogove, da jim je vedel vsakdo spoti iti, kdor ni bil ravno poklicu ali iz lahkomišljenosti — bikoborec.

Ta naslov: „Kotiček za abstinate, pivce in pijance“, ki ga bode večkrat videli v „Domoljubu“, naj bo tudi nekako strašilo in svarilo, da naj se tega berila ogne, kdor noče biti moten v mirnem vživanju ljubega — alkohola.

Tak naj preskoči ta „kotiček“ in naj raje bere na zadnjih straneh inserate, kje se dobi dobra kapljica, kje dolenjec, kje lah, kje pristna slivovka, kje suhe češplje in fige za žganje kuhati.

S kotičkom mora biti zadovoljen, kdor nima cele hiše. Mi slovenski abstinentje, pivci in pijanci nimamo še svoje hiše, t. j.

svojega časopisa, v katerem bi se pogovorili o svojih stanovskih zadevah, zlasti o našem najvažnejšem vprašanju, o pijači.

Vsak stan, ki hoče napredovati, ima že svoj časopis: Kmetovalec, Vrtnar, Obrtnik, Pravnik, Učitelj, Duhovni pastir, Gospodar in Gospodinja, tudi berači imajo že več časopisov, le mi ga še nimamo. Zakaj ne?

Ali nas je premalo, ali nimamo denarja, ali nimamo učenosti?

Imamo denar in kredit v gostilnah, učenost povsod ven sili, če poslušáš ali abstinenta ali pijanca. In pa, koliko nas je! Manjka nam le — organizacije!

Kaj pa je organizacija? Nič drugega, kakor da ljudje večkrat skup pridejo, se o svojih koristih pomenijo, in da skup držijo.

Tega je manjkalo doslej nam pivcem.

Sme sicer troje vrste pivci, vendar načelnega razločka med nami ni: Vsi zahtevamo dobro pijačo in po ceni. Tistih par procentov alkohola več ali manj nas ne sme razdvojiti.

Pijanci zahtevajo zase ob gotovih časih nekoliko alkohola več. Pa tudi minejo tedni in meseci, da ga ne.

„Pivci“ pijo raznovrstno pijačo, pa vse „za potrebo in po pameti in zmerno“ in redno vsak dan.

Tretja vrsta pivcev so abstinentje. Kajne, čudna beseda in čudni — ljudje. Pomislite le: tak noče piti ne vina, ne piva, ne žganja. Noče, če ga še take siliš, tudi zastojne, ampak žlampa le vodo kakor živina, ali mleko kakor otroci. In pa te svojo misel imajo ti abstinentje, da je pivcev in pijancev že preveč na svetu, abstinentov pa še premalo.

Najbrž mnogi bravci „Domoljuba“ takega človeka še videli niste, no, pa saj je ravno tak človek kot drugi, le to preklicano trme ima, da ne pije pijač, v katerih je alkohol.

Sicer pa če se prav premisli, abstinent ni nobeno čudo. Saj tudi vinopivec spiije največ le vode. V sto litrih vina ali piva spiije čez devetdeset litrov vode. Vodopivec pa v istem času še toliko vode ne potrebuje. Torej bistvenega razločka ni med abstinenti, pivci in pijanci. Imamo pa veliko skupnih koristi, o katerih se posvetujmo.

Ker pa nimamo še svojega lista, bodimo hvaležni „Domoljubu“, da nam je odstopil kotiček, kakor ga je tudi „Bogoljub“ „našim fantom“.

Bati se je sicer, da bodo v tem kotu najbolj glasni — abstinentje in da bodo na dolgo in na široko hvalili svojo vodo. Vendar se pa pivcem in pijancem ni bati, da bi se njih glas ne poslušal, in da bi bili na steno pritiskani. Slavno uredništvo bo gotovo vsem strankam dalo besedo in če bo

debata bolj živahna, prej bo rešeno vprašanje o najboljši pijači.

* * *

Iščemo v vsaki fari nekaj korajžnih fantov. Lahko delo in dober zaslužek.

Političen pregled.

Nov minister.

Naš minister za deželno brambo se je naveličal svoje službe in poprosil za pokoj. Bil je domobranski minister v desetih ministrstvih. Naslednik njegov bo feldcajgmajster Šenajh Rojen je bil 1844. leta na Dunaju, vdeležil se je vojske leta 1864. proti Dancem in l. 1866. proti Prusom. Pozneje je dosegel visoke vojaške časti. Kot domobranski minister bo skrbel, da bo imela vojska še nadalje skupno vodstvo z ogrsko armado, in da ne bo Avstrija v tem boju kaj trpela.

Ogrske homatije.

Dasi se v drugačnem času za ministrske službe kar trgajo, sedaj na Ogrskem še vedno niso mogli dobiti novih ministrov. Vladi sovražna stranka zahteva od novih ministrov takih prednosti, da jim cesar ni vstanu vstreči. Cesar je podelil grofu Andrašiju predsedništvo, da bi sestavil novo ministrstvo, a se mu ni posrečilo. Zato je poklical cesar Tiso, naj mu nasvetuje nove može, s katerimi bi se pogovoril, kako in kaj. Prišlo je k cesarju več mož, a nobeden si ne upa sestaviti take vlade, da bi vstregla cesarju in ogrskim vladi sovražnim poslanecem. Vladi sovražni poslanci zahtevajo: volivno spremembo, da bi volilo tudi nižje ljudstvo; spremembo uprave; samostojno ogrsko gospodarsko ozemlje, da bi namreč Ogrri gospodarili čisto na svojo reko, in ne več z nami v španeviji; nazadnje še zahtevajo, da bi ogrski vojaki imeli ogrski poveljni jezik in ne nemškega. Prvima dvema zahtevama je cesar pripravljen vstreči, drugima pa mu ni moči, ker bi to pomenilo odpad ogrske od naše države. Cesar je od svoje strani postavil zahtevo, da dobi novo ministrstvo večje število vojaških novincev in 450 milijonov višjih izdatkov za armado. Tisti, katerim so ponujali ministrske službe, se niso upali vstreči niti cesarju niti Ogrom, zato se še ni moglo sestaviti ministrstvo. Po tistem je zaslíhal vladar še več mež, a nobeden mu ne more pomagati iz zagate; Ogrri pa tudi nočejo nič odnehati od svojih zahtev. Dne 23. marca je bila pri cesarju slavnostna večerja, h kateri je povabil

cesar vse visoke gospode, da bi se posve toval ž njimi glede ministrov. Cesar se je resno držal, to je bilo znamenje, da želi najti kako pripravno pot iz teh ogrskih homatij. Po kakem takem kopitu, kakor de sedaj, se novo ogrsko ministrstvo ne bo dalo sestaviti, treba bo poseči po kaj posebnem.

Rusko-japonska vojska.

Odkar je izšla poslednja številka „Domoljuba“, se je pripetil na krvavem bojišču najpomembnejši dogodek cele vojske in novejšega časa sploh. Rusi so izgubili največjo in najkrvavejšo bitko sedanje vojske, ko so jih Japonci premagali pri Mukdenu. Boj za to mesto je trajal nad 10 dni neprenehoma; prelilo se je še celo več krvi nego v bitki narodov pri Lipskem 1813 leta. Borilo se je okoli 800.000 mož z več tisoč topovi, ki so morili na eno in drugo stran cele trume. Japonci so zlomili rusko moč, ki je še pred dobrim tednom upala uničiti Japonce in jih potisniti iz Mandžurije. A zgodilo se je ravno narobe. Ta nesreča bo imela za Ruse velike posledice.

Boj pri Mukdenu.

Za svojo zmago se imajo Japonci zahvaliti svojemu vrhovnemu poveljniku Ojami, ki je napol z zvižace, napol z duhovitostjo pridobil zmago. Vso japonsko vojsko, ki se je razprostirala na širjavo celih 120 km, je razdelil v pet armad. Zahodne od Mukdena je postavil Nogija, južno je bil drugi poveljnik Oku, tretji Nodzu, četrti Kuroki in peti Kavamura, za katerega Rusi preje niso čisto nič vedeli. Ruski poveljnik Kuropatkin je enako razdelil vojsko v armade. Nasproti Nogiju je stal Kaulbars, vstrec njega Bilderling, zraven tega Linevič in četrti Renenkampf. Pete armade nasproti japonski peti Kuropatkin ni postavil, ker je mislil, da imajo tudi Japonci samo štiri armade. Tako so stale armade pred bojem za Mukden. Do hudih bojev je preje večkrat prišlo, vendar vsa vojska se še ni bila poskusila meriti. Rusi so stali pod Mukdenom, v mestu pa so imeli svoje zaloge. Začeli so Japonci. Da bi Ruse premotili, so naskočili Ruse na vshodni strani, pri Čihenčenu, tako da so Rusi mislili, da bo tukaj glavni ogenj. Zato so poslali sem glavne trume. A v resnici so Japonci napadli Ruse ravno na nasprotni strani. Nogi in Oku sta naenkrat planila iz svojih postojank in jela pritiskati na Ruse, ki so debelo gledali, od kod se jemlje sovražnik, ko so mislili, da bo glavni boj na desni strani in ne tu na levi. Tako sta Nogi

in Oku hitro prepodila Ruse od zahodne strani, ki so se morali po hudem boju umikati. Večkrat so poskusili Japonce odbiti, a jim niso bili kos. Tako je zasedel general Nogi hitro več mest po vrsti in imel na zahodni strani že Mukden pred seboj. Z Nogijem vred je prodiral Oku. Le ta je zasedel najprej mesto Madjapu, južno od Mukdena in se združil z Nogijem, ki sta skupno odganjala ruske čete. Kuropatkin se je zopet skušal brez boja umikati; a to pot ni šlo. Oku ga je prisilil s svojim hitrim nastopom, da se je moral kosati. Kuropatkin je prišel tedaj v veliko zadrego. Najboljše čete je poslal na vzhod, tukaj pa nasproti sovražnikovemu središču ni mogel kaj storiti. Japonci so se vedno bolj bližali Mukdenu, in ko so ga zagledali, so nastavili nanj velike portartuske topove, katere so pred nekaj meseci ugrabili Rusom, in jeli streljati na mesto. Medtem so jeli prodirati tudi Nodzu, Kuroki in Kavamura na vzhodu. Ruski poveljnik Linjevič jih je zadrževal pri Kotulinskem pasu, a kaj mu je pomagalo vse junaštvo, ko se mu je za hrbtom prikradel japonski general Kavamura in ga žugal odstriči od ostale ruske armade. Linjevič se je moral hitro umikati proti Fušunu; a ko je enemu srečno ušel, bi ga bil kmalu drugi vjel; Kuroki je namreč hitel po vstricni poti proti Fušunu, da bi prestrigel pot Linjeviču, a ta se je srečno umeknil tudi Kurokiju. Take je bilo torej na obeh krilih, na levem in desnem vse izgubljeno, in ni kazalo drugega nego se hitro umakniti, da jih Japonci še vjamejo ne. Na središču je bilo pa še najslabeje. Na sredi je stal ruski poveljnik Bilderling, nasproti japonskemu Nodzu. Ko je čul, kaj je zadelo Ruse na obeh krilih, mu je srce upadlo in se niti poskusil ni s svojim nasprotnikom. Nikjer na celi črti se Rusi niso upali ustavljati. Povsod so prodrle japonske čete zmageslavno, tako na vzhodnem krilu, kakor na zahodnem pri Mukdenu. A glavna točka v tem valovanju je bil Mukden.

Rusi pri Mukdenu premagani.

Ker sta japonska generala Nogi in Oku tako nepričakovano hitro napadla Ruse, so bili ti vsi zmedeni. Ko so se sovražniki prikazali, je dal Kuropatkin povelje, naj se vojaki umaknejo iz Mukdena. Ker je prišlo to povelje tako nenadoma, so se posamezni oddelki čisto pomešali. Bataljoni niso mogli najti svojih polkov, polki se zastonj popraševali po svojih divizijah, in tako je nastal docela nered. K temu se je pridružila še ena nesreča. Japonci so čakali Ruse ob strani na mandžurski cesti, kamer so se bili prejšnjo noč prikradli. Od tu so streljali na umikajoče se Ruse. V tem se je zgodilo, da so ruski vojaki kar na mestu popustili zaloge,

topove in druge potrebščine. Tako so pustili velike zaloge Japoncem, katere so bili prej pripeljali v Mandžurijo. Kjer so mogli, so zaloge požgali, da ne bi prišle sovražnikom v roke. Tako so zapuščali Rusi Mukden in se v neredu umikali pred Japonci. Dne 10. marca dopoldne so se nastanili v njem Japonci. A oni se niso ustavili v njem, ampak so hiteli brž za umikajočimi se Rusi, če bi jih bilo moči obkoliti in tako uničiti. A vendar se jim to ni posrečilo, dasi ne bi bilo nemogoče, ker so bili Rusi tako razkropljeni. A preden bomo zasledovali Ruse na umikanju, se ozrimo na izgubo in škodo tega boja. Rusi so izgubili eno tretjino vse vojske. A tudi Japonci so imeli velikanske izgube. Zakaj boj je trajal kar neprenehoma nad 10 dni! In streljali so na obeh straneh strašno. Cele kupe mrličev je naenkrat padlo. Rusi so naložili na mrličev prsti, si delali tako obrambe, za katerimi so se ustavljali Japoncem. Kadar so prišli vojaki bliže, so se bili z golim orožjem v roki. Japonski poveljnik je svojo nalogo imenitno rešil. Rusi so imeli premalo poizvedovalnih straž, ki bi bile opazovale sovražnikovo gibanje. Da so Japonci premagali Ruse, se imajo zahvaliti svojemu poveljniku, ki jih je izvrstno vodil. Taki so torej uspehi po trinajstih mesecih vojske. Rusi so tepeni povsod, na morju in na suhem. Japonci imajo sedaj Korejo, priborili so si Port Artur in v glavnem mestu Mandžurije so si priborili najčastnejšo zmago nad Rusi.

Rusi bežali — Japonci za njimi.

Ruski vrhovni poveljnik Kuropatkin je izgubil vsako zvezo s svojimi armadami, zato se je bilo bati, da bodo Ruse Japonci na obeh konceh obkolili in zajeli, na desnem in levem. A vendar se je vsak poveljnik tako srečno umeknil, da se je izmuznil sovražniku iz rok. Tako je bilo rusko umikanje silo težavno, ker se je moral vsak oddelek zase umikati. Bilo se je bati, da se ne bodo mogli združiti. Japonci so jim bili vedno za petami. Zahodne armade so se umikale po mandarin ki cesti, ki pelja iz Mukdena proti severu na mesto Tjelin. Japonci so jih strašili s streljanjem. General Kaulbars je korakal vstrec z Japonci, ki so skušali obiti ruske čete. Za Ruse je bila sreča, da je bila za njimi velika megla, ki jih je varovala pred Japonci. Večkrat so jih krili peščeni viharji, ki so onemogočili japonskim topničarjem, da bi natančno razločevali. Tako so Rusi srečno dospeli, mnoge nadlegovani od Japoncev, v mesto Tjelin, ki je dobro zavarovano. Tu so se sešli in zbrali vsi posamezni oddelki, ki so bili seveda silno pomanjšani. Takoj za Rusi so prihiteli do Tjelina Japonci, ki niso odnehali od prodiranja. Zato so Rusi jeli mesto zapuščati kar brez vsakega boja

in se umikali vedno više proti severu. Pred odhodom so zažgali zalge lesa in ruski oddelek mesta ter razdrli železniške postaje. Japonci so zasedli Tjelin v četrtek teden. Ko so prišli pred Tjelin, je bila ondi le še ena ruska divizija, ki se je po kratkem boju umeknila za ostale armado. Tako so si pridobili Japonci vedno več tal. Tjelin so prej Rusi dobro utrdili. Več mesecev so izpeljavali inženjerji vojaške ceste in električne železnice. Tjelin je veliko važnije mesto nego Mukden. Toliko so Rusi žrtvovali zanj, sedaj so ga pa Japonci zasedli brez vsakega boja. Na čelu japonskih čet, ki zasledujejo Ruse, je Kuroki, ki zadaje Rusom mnogo ran. Vendar se tudi Rusi spretno vedejo. Za sabo počke dujejo ceste, mostove in druge potne pripomočke, da ovirajo Japonce na njih prodiranju. Zadnje dni je japonsko zasledovanje precej ponehalo, tako da se umikajo ruske armade nemoteno proti severu. Ruski namen je priti v Harbin ter se tam po robu postaviti Japoncem. Japonci nameravajo prodreti v Vladivostok, v ruske brodišče. Kaj se jim posreči, bomo izvedeli prihodnjič.

z imenom papaša Linjevič. Na glasu je, da je odločen, junaški; torej ravno narobe mimo Kuropatkina, ki neki na papirju vojsko prav izborno vodi, na bojišču pa je premalo odločen. Kuropatkina pa, ki je bil že odpoklican nazaj v Evropo, je car naposled vendarle imenoval za poveljnika prve armade na mesto Linjeviča.

Mir?

Veliko se piše in govori, da bo kmalu sklenjen mir med Rusi in Japonci. Koliko je na teh govoricah resnice, se bo kmalu pokazalo.

LISTEK.

Lov na divjega petelina.

Janez Poklukar je bil gozdar pri grajščaku Jelovcu. Ravnokar je dobil od svojega gospodarja pismo, ki ga je spravilo v strašno slabo voljo. Pisal mu je, da pride jutri baron Posavski, ki hoče ustreliti vsaj enega divjega petelina; on pa naj skrbi, da ga tudi gotovo dobi na tarčo.

„Devet milijonov mačkov“, je rentočil Janez, ko je prebral pismo. „Že zopet en tak baronček, ki ne ve, kje je desna ali leva, ali se mora puška držati spredaj ali zadaj. In tak naj ustrelj divjega petelina! Ja, na krožniku pečenega z nožem in vilicami, oja tisto pa že tisto, a drugače pa ne, če ga mu tudi pred nos pripodiš, saprmeš da ne! In seveda, če ga ne dobi, potem sem pa jaz vzrok. Če bi jih tudi toliko bilo kot vrabcev, jih ti nerodneži vse prepode. Srne in divje peteline streljati, to je zelo imenitno, ti gozdar pa glej, da jih pripodiš pred nos, če ne padeš v nemilost! Divjega petelina bo dobil, ko ga še ne pozna ne, glavo stavim da ga ne, saj poznam te tičke, imam že dvajset let večje križe in težave z njimi, kakor mati z otrokom, katerega hoditi uči! Dolg nos bo dobil, eno klaftro dolgega pa brez mene! Ta baronček ne bo videl divjega petelina, če mu pred nosom leta, in ne bo nobenega ustrelil, če se jih mu en ducat pred cevko nastavi...“

Tako je rentočil in salamišal naš gozdar skoraj celo uro; letal je po sobi gorindol in udaril enkrat z roko tako na mizo, da je kar poskočila. Nazadnje se je jezica vendar nekoliko polegla in začel je misliti, kako bi jo izvezil iz te zadrege.

„Jo že imam“, je vzkliknil veselo. „Baronček dobi divjega petelina.“

Drugo jutro — ni bila še tri — je že čepel Janez pod mogočnim hrastom in napejal oči in ušesa. Kmalu se je čulo petje

divjega petelina, kar počl strel in petelin pade na tla.

„Ni eden najslabših; saperlot, za barončka ga je škoda“, in Janez je vesel ubral pot proti domu. Ravno je dan zvonilo, ko se je bližal gozdar vasi. Zavil jo je proti revni, na pol podrti bajti, potrkal na okno in zakričal:

„Alo, po koncu, mrcina lena!“

V bajti je stanoval Hrastarjev Jurij, ki je Janezu že marsikakšnega zajca in srno ravno pred nosom odnesel in je moral pred kratkim ravno radi tega za štirinajst dni v luknjo. Teh štirinajst dni pa Jurij Janezu še ni odpustil —

„Kaj je?“

„Dober kšeft in frakelj zelenega; edpri!“

Vrata so se odprla in Janez je vrgel Juriju divjega petelina z lovsko torbo vred pred noge in je dejal:

„Ti Jurij, le dobro poslušaj; ti ne bo žal. Danes pride baronček, ki hoče na vsak način ustreliti divjega petelina. Da ga pa tudi res bo, moraš mi ti rekoličke pomagati.“ —

„Jaz, kako?“ in Jurij ga je pogledal nekako sumnjivo postrani.

„Ja ti, ti ja, stara mrcina; saj sem že enkrat eno oko zatisnil in sedaj mi moraš zato malo pomagati.“

„Prav rad, če le morem“, in obraz mu je šel na smeh, „roka roko umiva. Pa kako?“

„Tukaj-le v torbi je petelin“, je pojasnoval Janez; „tega vzameš in ga neseš danes po noči tje gori k tistemu velikemu hrastu, splezaš nanj in se skriješ vrhu med veje. Okoli ene pridem jaz z barončkom, naju boš že slisal... Kakor hitro naju začutiš, pričneš posnemati petje divjega petelina — saj vem, da ga znaš.“

„Mislim, za silo že — takole nekako...“ in Jurij je poskusil.

„Prav dobro, izvrstno!“ je dejal Janez vesel; „saj bi še mene kmalu premotil, kaj še-le barončka, ki gotovo še ni slisal peti divjega petelina. Torej ti pričneš oponašati divjega petelina toliko časa, da prideva midva čisto blizu. Kakor hitro počl puška, spustiš ti petelina na tla — razumeš?“

„Ja razumem, že razumem“, in Jurij se je popraskal za ušesi; „ali kaj, če me baron malo pokadi?“

„Ta te ne zadene, če se mu vstopiš pred puško in pomoliš svoj dolgi nos v cev; saj poznam te tičke“, se je norčeval Janez; „sicer pa se ni treba nič bati, baronovo puško bom nabasal jaz, saj sem jih dosedaj še vsem, in nabasal bom slepo, razumeš? — Pred smodnikom se pa vendar ne treseš, kaj?“

„Tisto ravno ne“, jč pristavil Jurij hladnokrvno, „tako pa že take. Pa izgovorim si dva frakeljna jeruša in da boš gotovo slepo nabasal.“

Primerjalna tabela

nekaterih daljav.

Razdalja je slična

na zemljevidu

približni daljavi od Ljubljane do

Mukden — Inpan	Dovjega, Trnovca — Il. Bistrice ali Novoga Mesta
Mukden — Fušun	Radovjice ali Trebnjega ali Platinine
Fušun — Inpan	Podnarta ali Zatičine ali Logatca
Šahon ob Šahu — Mukden ali Kudjaci — Fušun — Inpan	Škofje Loke ali Višnjegore ali Urhnike
Mukden — Tjelin ali Fušun — Tjelin	Javornika ali Št. Petra ali Mirne Peči
Inpan — Tjelin ali Mukden — Štaminatin	Hrušice pri Jesenicah ali Senožec ali Čermošnic pri Novem Mestu

Kuropatkin ni več poveljnik.

Zavoljo nesrečne izgube tako pomembne vojske je bil poveljnik Kuropatkin tako potr, da je sam prosil, naj ga odstavijo od vrhovnega poveljstva. Car je imenoval na njegovo mesto generala Linjeviča, ki je bil doslej poveljnik prve armade in se v teh bojih med vsemi najbolj junaško bovil. Linjevič je star 67 let; pri vojaki je zelo domač in priljubljen, tako da ga kličejo le

„Gotovo“, je potrdil Janez, „za namček dobiš še eno krono.“

Ko je Janez odšel, je Jurij kazal fige za njim in samega veselja si je mel roke.

Popoldne je prišel baron. Janezu je bilo hudo, da ga misli za nos voditi, a sedaj se ni dalo predugačiti. — Drugo jutro ob eni sta že bila oba na znanem kraju. Jurij je pričel oponašati divjega petelina, kakor bi hotel vse divje kokoši iz Amerike priklicati na Kranjsko.

„Ta pa mora biti brez para“, je dejal baron.

„Tih, tiho, gospod baron“, je šepetal Janez in si tiščal robec na usta, da se ni pričel smejati.

„Sedaj!“ in baron se ustavi, pomeri in

puška počí — in skozi vejevje prileti nekaj na tla, to se dobro vidi in sliši.

„Niti ne gane se več“, deje baron.

„Prav rad verjamem“, odvrne Janez.

Iščeta petelina.

„Tukaj-le je, tesno pri deblu“, se oglasi baron.

Res je, divji petelin v — lovski torbi.

Jurij je nalašč pustil petelina v torbi, da, torbo je še bolj zaprl, da bi se na ta način znosil nad Janezom radi onih štirinajst dni. Petelin — v torbi! Janez bi se bil najraje kar v tla vdril. Baronu se je takoj posvetilo in še preveč; hladno in pikro je dejal: „Tu so pa čudni petelini v torbah... se že poznamo... hvala za trud in zabavo...“ in zginil je Janezu izpred oči. Tudi v hrastu je

zašumelo. Jurij se je spel na bližnjo smreko, splezal je doli in smejoč zbežal. — Janez pa je še vedno stal kakor pribit in molčal je kot lipov bog. Kar mu zadoni v ušesih vriskanje in sedaj je bil jezik razvozljan:

„Le počaki, ti lump, falot, kanalja, lažnjivec, bova že še prišla skupaj, tako boš še plesal, kakor bom jaz godel. Da bi te koklja bronila in strela naj te ubije, ti strganec, capin capinasti...“

Stvar pa vendar-le ni imela za Janeza žalostnejših posledic, kakor si je želel Jurij, ne, ravno nasprotno — grajščak ni poslal sedaj nikoli več raznih baronov na lov, nad katerimi se je naš Janez tako jezil. Nazadnje je postal celo ponosen na ta dogodek, ker se je na ta način iznebil „dobrih“ strelcev.

Razgled po domovini.

Dopolnilna deželno-zborska volitev. C. kr. deželno predsedništvo na Kranjskem je razpisalo volitev dveh deželnih poslancev iz volilnega razreda velikega posestva na dan 17. aprila ob 10. uri dopoldne. Volivcev je sedaj 84. Med temi je jako veliko število Slovencev, ki se je zadnja leta precej pomnožilo, ker je veliko nemških veleposestev prešlo v slovenske roke. Zato bi bil sedaj že ugoden čas za to, da Slovenci pri volitvi skupno gredo na volišče in tudi v veleposestvu dobé tisto zastopstvo, ki jim v slovenski kranjski deželi gre. V tem smislu je tudi voditelj katoliško-narodne stranke, dr. Šusteršič storil potrebne korake in pisal dr. Tavčarju pismo, v katerem opozarja njegovo stranko na ugoden položaj za Slovence pri tej volitvi. Toda zveza med liberalnimi Slovenci in Nemci je še tako trdna, da ne morejo ven iz tega objema in zato so odgovorili, da jim ne kaže posegati v to volitev. Ali je še kje kak tako zabiti Slovenec, da bi dvomil nad izdajstvom kranjskih liberalnih Slovencev?

Kdo je kriv obstrukcije? Dr. Tavčar zmerja v „Narodu“ katoliško-narodno stranko, češ, da je ona kriva obstrukcije v deželnem zboru. Večkrat že smo pojasnili, kdo je kriv obstrukcije: Tisti, ki so izročili veleposestvo baronu Schweglju in s tem potisnili slovensko ljudstvo na Kranjskem pod peto nemških baronov. Ti obstruirajo, ti so krivi, če se podaljšuje ljuta borba za osvobojenje slovenskega ljudstva, borba, ki se bo bila do zmage! Neumnim stav-

kom: „klerikalna obstrukcija žre“, hoče narodno napredna stranka le zadušiti ogorčenje proti svojemu postopanju v veleposestvu. A to se ji ne bo posrečilo. Liberalno izdajstvo je požrlo slovensko večino in ta rak žre vedno dalje na telesu naše dežele.

Zborovanje zastopnikov gorenjskih delavskih društev na Jesenicah. Dne 2. aprila so na Jesenicah zborovali zastopniki gorenjskih delavskih društev, ki jih je sklicala „Slov. kršč.-soc. zveza“. Udeležba je bila jako dobra. Zborovanje se je pričelo ob 10. uri dopoldne in je trajalo do 12. ure popoldne. Rešen je bil popolnoma dnevni red: Agitacija in spolnitev delavske organizacije, strokovno delavsko glasilo, stališče glede gibanja „Proč od Rima“, nameravani vladni zakonski načrt o delavskem zavarovanju in zadružna organizacija. Sklenilo se je, da se vrši zborovanje zastopnikov vseh Zvezinih delavskih društev, ob blagoslavljanju zastave k. s. organizacije pri Devici Mariji v Polju, ki bo najbrže meseca julija. — Popoldne ob 4. uri je pa bilo ob ogromni udeležbi v prostorih „Strokovnega društva“ predavanje. Predavala je predavateljica iz Ljubljane o vzajemnem delovanju delavk in delavcev. Po predavanju so pa govorili dr. Krek, Jeriha, Mikl, dr. Lampe, Moškerc, Čebulj in predsednik društva Glavič.

Zadružna zveza je dobila od deželne vlade ta-le dopis: C. kr. poljedelsko ministrstvo je z odlokom dne 23. februarja 1905, št. 32, cenjeni zadružni zvezi z ozirom na neposredno vlogo dne 29. decembra 1904. gledena splošno zelo ugoden

u s p e h, ki ga je pokazala revizija splošne zveze meseca avgusta leta 1904., v pokritje upravnih in revizijskih stroškov za l. 1904. dovolila podporo 10 000 K.

Umrl je 16. marca v Kranju prečastiti gospod Friderik Hudovernik, duhovni svetnik in župnik v pokoju. Pokojnik je bil rojen v Radovljici 18. julija 1820 in v mašnika posvečen 27. julija leta 1843. Služboval je pol leta kot kapelan v Kranjski gori, kot pomožni katehet l. 1844. in 1845. v Ljubljani, kot kapelan na Brdu od septembra 1845 do 1. marca 1848 in v Kranju do leta 1857, kot lokalist na Rovih do 15. februarja 1866 ko je bil umeščen za župnika v Lescah. Tu je ostal dolgo vrsto let, do leta 1901, ko je šel v pokoj in se naselil v Kranju. Leta 1891 je postal duhovni svetnik in leta 1903. je obhajal svoje biserno mašo. Svetila mu večna luč! — Umrl je 11. t. m. v novomeškem samostanu č. g. Nikolaj Traven, rojen dne 28. novembra leta 1845 v Tunjicah. Bil je skrajno priljubljen izpovednik.

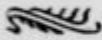
Nova knjiga knezoškofa dr. Ant. B. Jegliča: „Ali Boga Stvarnika res ni treba?“ se dobi v „Katoliški Bukvarni“, po 20 v. izvod, po pošti 28 vin. Knjižica je jako zanimiva, ki jasno in točno pobije nedokazane trditve modernih lažiučenjakov, češ da se je svet naredil sam po sebi, in da je Bog Stvarnik kar za vselej odstranjen.

„**Praški Judek**“ je druga zanimiva knjižica, ki obsega prelepo povest iz jezuita Spillmana v krasnem slovenskem prevodu. Kdor ljubi res mično berilo, naj seže po tej povesti. Čul bo o genljivem in strahotnem dogodku, ki se je pripetil v Pragi leta 1701. v sv. postnem in velikonočnem

času. Knjiga se naroča v „Katoliški bukvarni“ v Ljubljani ali v knjigarini J. Krajec nasl. v Novem mestu, ter stane mehko vezana 40 h, trdo vezana 60 h, po pošti 10 h več.

„Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani“ se je poročala, da so nazori o poverjeništvu v Dobrepoljski fari v zadnjem času nekako svedeni postali. Zaradi tega se javi vsem članom „Vzajemne zavarovalnice“, da je edini poverjenik „Vzajemne zavarovalnice“ v Ljubljani za fari Struge in Dobrepolje gosp. Franc Mustar, posestnik v Kompoljah.

Čebelarški shod in ustanovni zbor podružnice slov. čebelarškega društva bo pribodajo nedeljo 9. t. m. popoldne ob 3. uri v Šmartnem pri Litiji v gostilni gospoda Arko-ta. Na sbodu bo govoril g. župnik Jarc in tajnik slovenskega čebelarškega društva, g. A. Bukovic. — Čebelarji litijske okolice, prihitite v obilnem številu!

Gorenjske novice.

* **Iz Mengša.** Zadnja veselica „Katoliškega slov. izobraževalnega društva“ je prav lepo uspela. Poleg pevskih točk, ki so zelo ugajale, smo priredili tri kratke emodejanjske igre, namreč „Veževalko“, Srdenkovo „Proti domu“ in komičen prizor: „Postelja na tleh“, ki je vzbudila mnogo smeha. Prostorno Jelenovo kegljišče, kjer je naše gledališče, je bilo do zadnjega kota polno. Izobraževalno društvo je iz lepega čistega dobička nakupilo mnogo novih knjig. Hvala vsem dobrotnikom, ki so za lepe dobitke srečolova darovali precejšnje svote, vsa čast dekletom iz Rodice in Jarš, ki tako radi hodijo k skušnjam po dolgi poti in tako lepo nastopajo, pa tudi vrlim mengiškim fantom, ki v društvu iščejo svoje zabave in razvedrila, ne pa pri ponočnem razgrajanju in pijančevanju. Sedaj se pripravljajo za novo lepo igro „Sanje“.

* **Iz Breznice.** Dne 5. marca vršil se je v dvorani „Stare šole“ ustanovni občni zbor novega „Katol. izobraževalnega društva“. Pri tej priložnosti je gosp. dr. E. Lampe predaval o glavnem gibanju v evropskih državah. Poslušalcev je bilo lepo število. V odbor so izvoljeni: g. Tomaž Potočnik, župnik, predsednik, Fr. Papler, podpredsednik, Matija Okorn, kaplan, tajnik in knjižničar, Ivan Finžgar, blagajnik; kot odborniki pa mladenčiči: Ivan Čop, Fr. Dolžan, Fr. Pogačar, Fr. Zupan, Fr. Finžgar.

* **Breznica.** Dne 13. marcija je umrla v Zirovnici Katarina Dolžan, hči bivšega železniškega čuvaja Antona Dolžan. Blaga deklica je bila silno vneta za branje

poštenih slovenskih časnikov in knjig in sploh za dobro, katoliško slovensko izobrazbo. Posebno veselje je imela pri cerkvenem petju in pa pri raznovrstnih predstavah. Nobena dekliska predstava se ni vršila na Breznici, da ne bi bila „Toncova Katerca“ sodelovala, večidel je imela glavno vlogo. Dasi ravno že zelo bolehnna, je še na Novo leto igrala vlogo sv. Neže in v Silvin Sardenkovi sliki „Proti domu“ vlogo Stanka. Takrat je bila zadnjič na Breznici. Zdaj upame, je že dospela „proti domu“ k svetemu Stanislavu. — V sredo ji je priredila Marijina družba, cerkveni pevci in pevkinje dostojen pogreb.

* **Iz Podbrezjij.** V 56. št. 9. marca se nas je spomnil „Slov. Narod“. Neznani dopisnik, ki pa biva od Podbrezjij nekaj ur oddaljen, se zaletava v klerikalne Podbrežane in našega č. g. župnika ter hvali odšlega pomožnega učitelja g. L. Verbiča. Dopisnik je naredil s tem Verbiču slabo uslugo. Trdi se, da smo zahvalni od Verbiča, naj opravlja orglarsko službo, a on ni hotel mežnariti. Menili smo res, verujoč njegovim trditvam, da bo prevzel cerkveno petje; ko se je pa pokazal za to nesposobnega, mu ni nihče znil besedice o tem in tudi ponujali mu nismo nič. Prejšnji učitelj g. I. Sprachmann, sedaj profesor petja na učiteljski v Kopru, ni mežnaril, pač pa izvrstno vodil cerkveno petje, za kar smo ga tudi plačali — brez bere. Dalje trdi dopisnik, da je g. župnik in njegov „štab“ spravil Verbiča proč. Kaj lažete! Mesto učitelja je bilo razpisano v jeseni, ko je Verbič prišel k nam; zakaj ni prodrl med mnogimi kandidati, dopisnik prav lahko ugane. Gospod župnik glede Verbiča ni naredil nobenega koraka, tudi kdo drugih klerikalnih Podbrežanov ne, dasi smo imeli za to dovolj povoda. Tudi prepovedoval ni g. župniku ničesar, morda v mislih! Dopisnik meni, da z lažmi, „popi“ in enakimi pridevki najlepše pokaže krščansko ljubezen, o kateri toliko govori. Sme pač kmetje in nekateri „mestni“ različnih nazorov! Priznamo, da je bil Verbič tih značaj in zato, kot trdi dopisnik, priljubljen le pri liberalcih. Smo radovedni, kje so tisti! Povejmu mu pa, da ga Podbrežani nismo sovražili, preje pomilovali. Dopisniku svetujemo, naj vzame v roko potrebne knjige in svojega varovanca lepo poučuje, da bo drugodi bolje šlo! Podbrežani.

* **Jesenice morajo biti liberalne!** Tako so sklenili jeseniški liberalci v zvezi z ljubljanskimi in sedaj delajo na vse kriplje, da bi dosegli svoj namen, dobiti občino v svoje roke in širiti liberalizem med ljudstvom.

* **Kako hočejo to doseči?** Ustanovili so v ta namen najprej „Jeseniško Stražo“. Da bi ljudstvo lažje zvedeli in pre-

slepili, so liberalci oblekli ta listič v narodno obleko, vpili so in vpijejo v njem, da hočejo Jesenice cteti nemške nevarnosti in rešiti slovenstvo. Seveda ni nihče tega verjel, kdor je vedel, v kakšnih rokah je „Jeseniška Straža“. In res se je kmalu pokazalo, da se pod obleko nardnosti skriva le liberalizem, da je edini namen lista, zanesti ljudstvo protikrščansko mišljenje. V začetku „Straža“ res ni upala pokazati prave barve, da bi pokrila svoje namene; vpila je samo čez narodne nasprotnike, a kmalu je začela kazati liberalne rožičke, in sedaj je že popolnoma odkrila, da ji je boj proti katoliški stvari pravi namen.

* **Častni občani.** Liberalci so hoteli še na drug način zagotoviti si oblast v občini. Kakor je znano iz zadnje Domoljubove številke, je izvolil jeseniški občinski odbor v seji 5. marca 13 častnih občanov med temi 9 liberalnega in 4 krščanskega mišljenja. Imenovanje toliko častnih občanov liberalnega mišljenja se je liberalnim občinskim odbornikom posrečilo le s tem, da so se zvijačno preslepili kat. narodne odbornike. Ker pa občinska seja ni bila pravilno sklicana, je bila izvolitev častnih občanov razveljavljena. Pa liberalci so hoteli na vsak način doseči svoj namen, in izvolili so v občinski seji dne 22. marca 14 častnih občanov, med katerimi je 10 liberalnih in samo 4 katoliški.

* **Za kaj je šlo pri tem imenovanju?** Ali morda res za slovensko stvar? Ali so hoteli liberalci s tem imenovanjem rešiti slovenske Jesenice? Kdor bi nekoliko more soditi, uvidi, da so jeseniški liberalci hoteli le na lahek način dobiti večino v občinskem odboru. Ako bi jim bilo res kaj na tem, da se Jesenice otmejo prave nemške nevarnosti, ne bi na tako pravi način pomnožili število liberalnih volitev in napravili še večji razdor v občini na škodo slovenski stvari.

* **Kaj pomeni izvolitev 4 častnih občanov katoliško-narodnega mišljenja?** Ali se jih liberalni odborniki volili iz odkrite srčnosti? Gotovo ne! Volili so jih samo zato, da bi se na zunaj pokazali nepristranske in da se tako vjeli in preslepili nekateri odbornike, ki niso liberalnega mišljenja.

* **Predstavo priredi kat. del. društvo** na Savi pri Jesenicah na cvetno nedeljo prvega čer, dne 16. t. m. Vprizorila se bo žalostna v petih dejanjih „Garcia Moreno“.

* **Vse sile** so napeli liberalci pri zadnji občinski seji, da bi se jim posrečilo njihov načrt. Letali so eden za drugim k odbornikom katoliško-narodnega mišljenja, pregovarjali in slepili z lažmi, da bi jih dobili zase. Poklicali so iz Ljubljane na pomoč nekega pisarja Chama, da jim je pomagati mehčati naše odbornike, agitirati

z lažjo, da se je katoliškonarodna stranka zvezala s tovarno in izdala Jesenice Nemcem. Tako se je zgodilo, da so tudi naši odborniki razun enega pomagali Jesenice izdati liberalcem v roke.

* **Jeseničani, kakšna nevarnost vam preti** iz tega imenovanja častnih občanov, lahko spoznate. Če liberalci dobijo obč. odbor v roke, bodo delali tako, kakor delajo drugod liberalci. Vaš najdražji zaklad, vera, bo v nevarnosti. Pa tudi v narodnem oziru jim ne morete zaupati, če volijo za častnega občana moža (I. Hribarja), ki je v deželnem zboru zvezan z našimi največjimi nasprotniki, liberalnimi Nemci. Zato pa Jeseničani na stražo, če hočete obvarovati katoliško vero, če hočete obvarovati slovensko narodnost!

* **„Domoljub“ v šoli.** Bleški gospod šolski vodja je kot „pokoren sluga liberalne misli“ brž prepovedal otrokom hoditi po „Domoljub“, pa ga tudi brati. No, pa možje smo se takoj pomenili, da bomo etroke pošiljali, po kar bomo sami hoteli. Sicer pa ni „Domoljub“ tako strašno nevarno, če ga tudi otroci beró. Kaj pa, g. vodja, ali ste že kdaj prepovedali otrokom hoditi po „Narod“ in brati umazanosti iz „Naroda“? Kaj pa, ali ste že prepovedali otrokom ples, ki se redko tudi gimnazijskim dijakom dovoli, čeprav ne prespé v nedeljo zaradi njega maše?

* **Iz farovške garde,** t. j. iz bleških tamburašev se norčujejo liberalci, pa samo zato, ker čedalje bolj napredujejo in pa zato, ker — no ker bi jih hvalili, ko bi sami imeli tako „gardo“. Pa so nebesa visoko — kaj ne?

* **Moravške novice.** Zadnji „Domoljubovi“ depisi so naše naprednjake strašno razkačili. Kar leze v naši dolini liberalnega, vse je bilo grezno razjarjeno. Mi res pomilujemo to liberalno občutljivost in se bojimo, da se jim v toliki jezi ne razlije žolč. V srce so se nam pa smilili, ko smo jih čuli zadnjič vzdihovati: „o saj mi nismo krivi pri nas strankarstva...“ No, mi se o tem ne bomo dalje prepirali, kar smo povedali zadnjič, to ostane pribito. In ravno to je bilo vzrok, da so začeli tožiti čez naše depise; pravijo, da je nepotrebno depisovati v klerikalne časopise. Torej liberalci so jo spet pogruntali. Kdo pa je začel prvi depisovati? Pred letom še nismo nič vedeli v „Domoljubu“ o naših nevicah, čuli pa smo že mnogo preje o depisih „Rodoljuba“ in „Naroda“. V „Rodoljubu“ ste pisali še za časa drž. zbor. volitev. Iz „Naroda“ so nam znani dopisi pred šestimi leti. Koliko dopisov (16) ste pisali v „Narod“ ravno lansko leto, kateri so bili večkrat sami izrodki vaših fantazij. Ali ste že pozabili, s kakim veseljem ste prebirali take časnike in jih dajali še celo

za nameček?! Zato se pa le nikar ne jezite, ako vas v „Domoljubu“ malo pobožamo. Le potolažite se in vedite, da je to le povračilo, ker o svojem času marsikaj prav pride. Vendar pa, če hočete, dá se še vse poravnati. Izgine naj od vas vsa liberalna nesnaga, potem sme zopet prijatelji, vaši osorni obrazi se bodo zjasnili in na našo dolino bodo zasijale zopet svetle zvezde nekdanjih zlatih časov. — Na železnico na Koreško se je p. m. odpeljalo iz naše doline 60 delavcev. Za zaslužkom v Ameriko pa se je podalo letos od nas že do 20 oseb. Našim kmetom bo zopet trda za delavce. — Cemu odgevarjati? Culi sme, da znani dopisnik v „Narodu“ toži, da nima časa odgevarjati na naše depise. Naj mu bode tem potom povedano, da je to tudi čisto nepotrebno; prvič, ker mi liberalnih časnikov ne čitamo, drugič pa ker Moravčani preveč poznamo liberalne ideale in znamo predbrlo lečiti resnico od laži, katero dandanes liberalni pisarji zastenj pobijajo. Ni li torej neumno truditi se človeku, ki ima mnogo dela z depisovanjem v liberalne časnike? Torej čemu odgevarjati?!

Iz blejskega kota.

* **Najbolj bogaboječi** so kakor povsod tako tudi na Bledu liberalci; prav mnoge jih je, ki nikakor nočejo k Bogu nazaj, še sedaj ne, ko se obhaja sveti misijon.

* **Sicer pa vsa čast Blejcem,** ki se splošno radi udeležujejo misijona, in so hvaležni misijonarjem za njihov trud.

* **Misijon vodijo** oč. oo. lazaristi Kitak, Krivec, Zdravič.

* **Cerkev se dovršuje.** Vsak teden nam prinese kaj novega. Upati je, da bo hiša božja vredna „raja kranjske dežele“. Vsa pohvala grajskim faranom, ki so s prostovoljnimi darovi že dali tisočake za nestrano opravo nove cerkve.

* **Za koga je misijon?** Za tiste kristjane, ki hočejo poboljšati svoje življenje in ga uravnati po zapovedih božjih in cerkvenih.

* **Kdo ne potrebuje božjih in cerkvenih zapovedi?** Mnogo bleških gostilničarjev, učiteljev, trgovcev, zakaj ti so tako popolni, da jim ni treba nobene zapovedi več, še manj seveda misijona.

* **Velika cerkev** je na Bledu, pa pravijo, da je še premajhna, ker morajo med službo božjo nekateri zunaj ostajati.

* **Zdrava sezona** bo letos na Bledu; mrličev smo imeli toliko, da sta po dva, celo po trije ob enem ležali na mrtvaškem odru. Vse, kar misli umreti, bo pomrlo pred poljetjem, ko pridejo tujci!

* **Sedemnajst orožnikov** je pre-

tekli teden preiskalo barake na Boh.-Beli. Našli so med železniškimi delavci (nad trideset revolverjev, mnogo dolgih nožev in drugega morilnega orožja. Kdo ve, ali bodo pobeji s tem omejeni in nevarnosti odstranjene.

* **Na Boh.-Beli je pri železnici** nad dva tisoč delavcev in še vedno prihajajo nove trume.

Dolenjske novice.

Z ribniške zemlje.

† **Demantno poroko** sta obhajala pustno nedeljo v Ribnici 90 letni Ježe Petelin in 80 letna žena njegova Uršika. Ker nista premožna, so jima napravili tržanje po ginljivi cerkveni slovesnosti pri Arko-tu prav vesel in zabaven večer.

† **Ogenj** je vpepelil 9. marca Cigojevo hišo z gospodarskim poslopjem vred in Medeneve kaščo na Vodica v dobrepoljski župniji.

† **Zapustil nas bo** prejšnji ribniški župan, posestnik in pekovski mojster g. Ivan Novak, ter se bo preselil v Kranj, kjer je kupil Golarjevo hišo, da ondi nadaljuje svoje obrt.

† **Da bo sto let učakal** Miha Turek, mislili so Gregorci; kajti mož je bil pri svojih 87 letih še čvrst. Bral je navaden tisek brez očal, slišal dobro kot mladenič. Bolan ni bil nikdar v svojem življenju. Toda 11. marca ga je pa zviló. Zjutraj mu je zastalo dihanje, a vendar mu je odleglo. Opolodne je bil previden in prav nič ni bil podoban, da bi umrl, vendar je kljub temu zvečer izdihnil. Je že menda res, da, kdor ni nikdar bolan, nazadnje tudi brez bolezní umrje.

† **Župnik Lovro Gerjol** †. 18. marca je umrl v Vel. Laščah župnik Gerjol. Deloval je v teh krajih celih 36 let, namreč najprej kot kaplan v Laščah, potem kot upravitelj in župnik pri Sv. Gregoriju in naposled 19 let zopet kot župnik v Laščah. Zato ni čuda, da se je okrog njegovega mrtvaškega odra trlo žalujočega ljudstva in ga je bila na dan pogreba prostrana župna cerkev do zadnjega kotička natlačeno polna domačih in sosednih faranov, sosebno Slemenci so v prav obilnem številu prišli pomolit za svojega nekdanjega dušnega pastirja in ga spremit k poslednjemu počitku. Pogrebni sprevod je bil velikansk: 23 duhovnikov, vse c. kr. uradništvo, Marijina družba, učiteljstvo s šolsko mladino, občinski odbori župnije in posamezni veljaki so spremili pokojnika na zadnji poti. Pogreb je vodil pokojnikov sošolec in velikolaški rojak duhovni svetnik Simon Žužek, župnik vodiški. Pe-

kojniku, vnetemu pevcu, zapele so se tri žalostinke v slovo. Pred župniščem in na pokopališču so zapeli izbrani duhovniki-pevci, v cerkvi pa cerkveni pevski zbor pod spretnim vodstvom g. Pavčiča, ki je na življenju izraženo željo pokojnikovo nalašč za to priliko prišel orglat in vodit petje. — Tam sredi svojih ovčic, katere je silno ljubil, počiva zdaj blago srce pokojnikovo, ve pa, njegove ovčice, skrbite, da njegov grob ne bo nikdar zarasten, njegov spomin nikdar pozabljen, pri glasu velikega zvona, katerega vam je preskrbel on, ne pozabite moliti za njegovo dušo!

† **Lepo je od Gregorcev**, da niso pozabili svejega pred 19 leti od njih odišlega dušnega pastirja in se za osmi dan tudi pri sv. Gregoriju preskrbeli slovesno mrtvaško opravilo za njegovo dušo. Še lepše se pa to zdi človeku ob času, ko se sliši, da se bere v nekem liberalnem listu, da se njihovi sosede pritožujejo radi grošev, ki naj bi jih dali za mrtvaško opravilo za lastne svoje starše in sorodnike.

Litijske novice.

† **Popravek.** Glede poročila v zadnji številki „Domoljuba“ javljam, da se shod očka Mihata v nedeljo, dne 5. marca ni vršil v moji gostilni „na pošti“. Sicer je pa moja gostilna vsakemu odprta. Viktor pl. Wurzbach, restavratér in posestnik gostilne na pošti.

† **Iz Sv. Križa pri Litiji.** Drobni spominek Marku Kotarju. Na praznik svetega Jožefa smo spremili k zadnjemu počitku najstarejšega moža naše fаре. Bil je mož stare korenine in vrlega značaja. Rojen je bil meseca aprila 1814. leta. V celem svojem življenju ni bil nikdar bolan, in do 90. leta je bil vsako nedeljo pri sv. maši in pri nauku. Ko je bil previden s sv. zakramenti, je rekel: Jaz sem čisto zdrav in mislim, da pojdem še v cerkev. Cez štiri dni pa je mirno zaspal v Gospodu. Od egiptovskega Jožefa beremo, da je bil 110 let star in je videl sine svojih sinov do tretjega rodu. Marke Kotar je bil star 91 let, pa je videl hčere svojih hčer tudi do tretjega rodu.

† **Novice z Dobovca.** Pri nas je bila letos huda in ostra zima. Snega je bilo na Dobovcu poprečno po 1 m; proti Kumu dalje pa 1'40 do 2 m. — V košu je umrl občinski revež Peter Planinšek, ki je hodil od hiše do hiše. Ko že revež vsled osemdesetletne starosti, mraza in snega več ni mogel hoditi, se ga prenašali od hiše do hiše v košu. Tako ga je tudi nesla kmetica iz Završja k sosedu. A ko pride tja s Peterčkom, strese iz koša že trdega in mrzlega mrliča. (Korajžna žena, kaj?) Revež je ljubil „ta kratkega“, in to mu je pomagalo, da ga je mraz zmogel. — 25. marca

se je ustanovila Dekliška Marijina družba. Udov je 38. Slovesnost je bila lepa in ganljiva. —

† **Zagorske novice.** Ljudska hranilnica in posojilnica se je otvorila 12. marca popoldne. Prostore ima v hiši g. Grčarja, kjer je bila prej pošta. Veliko je bilo navdušenje. Pristopilo je precej 24 vrlih mož. Načelnik je g. Jakob Hrastelj. Uradni dan je vsak četrtek od 2.—6. ure. Obrestuje po 4½%; posojuje po 5¼%. Imela je precej prva dva uradna dneva nad 11.600 kron prometa, kar kaže, da je bila potrebna. Vsi odborniki delajo brezplačno. Tega ne morejo zapopasti dosednji ljudski „prijatelji“. — Za hišo konsumnega društva soc. demokratov prav pridno vozijo kamenje in opeko. Skoraj bodo začeli zidati. Poslepje bo stale na lepem prostoru. — V topilnicah so ustavili

nekaj vinjenega delavca, ki je spal na senu. Pripeljali so premogovniško brizgalno, ki je vsa zaprašena vendar v sili še precej delovala. Sreča je bila, da je veter pihal v hrib, kjer ni poslepaj. Kako potrebna bi torej bila požarna bramba! Može zganite se, in začnite delovati za to toliko potrebno stvar! — Egiptovska očesna bolezen ali „trahom“ se vedno bolj širi. Do prav hude stopinje se vendar deslej še ni razvila. V začetku se navadno niti ne čuti ne. Zato se marsikomu čudno zdi, ko mu zdravnik pove, da je bolan. Lenim šolarčkom je prav prišla, v šolo jim ni treba, boli pa nič ne. Obe šoli v Zagorju in v Toplicah sta zaprti od 25. marca do 7. aprila. Krajni zdravnik dr. T. Zarnik je imenovan za zdravnika zoper nalezljive bolezni. Cele množice bolnikov oblegajo dopetne njegovo stanovanje. — Po zagorskih hribih so ljudje preskrb-

Ruska carinja Aleksandra z mladim prestolonaslednikom Aleksejem Nikolajevičem.

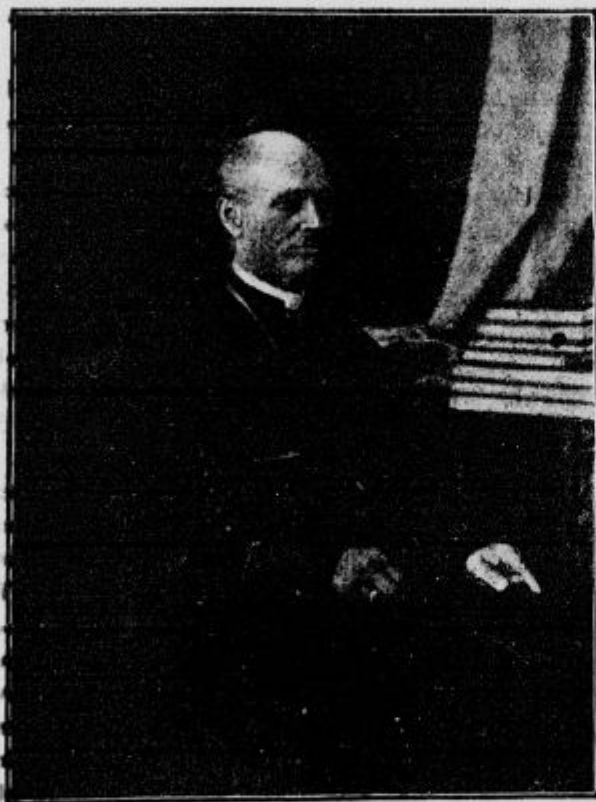
d e l o. Pogasili so vse peči; sedaj žgó opeko za novo elektrarno. Nekateri delavci so šli v jamo, v premogokop, drugi v kamnelom. — Umrl je najstarejši mož v župniji, J. Kosmatin v Bevškem, star 93 let. — Plaz se je nehal udirati ob cesti na kolodver. V notranjem se je nabirala voda in je silila z veliko močjo plaz navzdol. Sedaj je tisti vodni vir izbruhnul iz griča in teče v Medijo, ki je ob cesti pri plazu dobila drugo strugo. Bila je nevarnost, da izpodkoplje vso cesto, zato so izkopali strugo nekoliko na drugo stran. — V torek (14. marca) popoldne je v Toplicah pri Zagorju pogorelo posestniku Brvarju gospodarsko poslopje in kozolec. Sedi se, da je ogenj zanetila iskra iz premogovniške lokomotive. V hipu je bilo mnogo ljudi na kraju nesreče. Med prvimi je bil župan g. Mihelčič, ki je z nevarnostjo lastnega življenja še o pravem času izvlekel

l j e n i s p e t z v o d o. Pozimi se trpeli pomanjkanje vode. Morali so topiti sneg in led in hoditi celo po pol ure daleč po vodo. —

Šmartinske novice. Pripeljali so v ljubljansko bolnišnico hlapca pri baronu Wurzbachu v Črnaempoteku, Jožefa Novaka, kateremu je stroj odrezal prste in roko. — Zvana goljufica Marija Koprivnikar, katero je „Nared“ na vsak način hotel vsiliti Marijini družbi, dasi je ona čez družbo še zabavljala, je bila obsojena na štiri mesece ječe. — 21. marca popoldne sta dva vzorna fanta Ježov in Vozljev pretepla fante iz ekolice brez vzroka in povoda Nekde zato v „Slovenca“ prosi orožniško postajo. Res je, da je mehir, pretepi in razgrajanje v Šmartnem čimdalje huje. In kdo je temu kriv? Ali ne to, da so gostilne vse noči odprte, da so odprte med se-

deljsko mašo in da se silno širi žganjepitje. — Izjavljamo, da tukajšnji cerkvenik ni v nikaki zvezi z dopisnikom litijskih novic, kakor ga nekateri dolže. Doslej se je še veak poskus izvedeti, kdo piše, liberalcem ponesrečil. Pa čemu vprašujete, kdo piše, glejte, kaj da piše in ovrzite kako novico, da ni resnična, ako morete! — „Narod“ pravi, da katoliški možje in devičarji hodijo mesto v cerkev ob nedeljah raje v oštarije. Kdor tako dela, ni katoliški mož in ne devičar, pa naj bo kdorkoli. In kdo je kriv, da tako delajo? Ali ne liberalni gostilničarji, ki imajo med mašo protipostavno gostilne odprte in protipostavno točijo! Ti možje posnemajo šmartinske liberalce, ki še k zadnjemu žegnu

jezico, se je pretekli teden spravil na našega g. kaplana in laže čezenj, da se kar kadi. Laže čez Marijino družbo, češ, da se je večna deklet izbrisala, dočim se ni še nobena po naših poizvedbah. Laže, da je ustanovil g. kaplan izobraževalno društvo, čemur se vse smeje, ker ga ni nobenega, in najlepše je pa še to, da napravi „veleučeni“ dacarček g. kaplana kar za pijanca, ko je vendar nam vsem župljanom znano, da nikamor ne zabaja g. kaplan. No, to pot ste že slabo nalleteli, „veleučeni“ dacarček. Mi le še želimo, da bi vas kaj kmalu pamet srečala; če pa nočete tega svarila poslušati, bomo vas vprašali prav resno: čigav kruh pa jeste vendar?

Josip Jurij Strossmayer.

ne pridejo v cerkev. Vaši so in vam jih iz sra ~~privedemo!~~

Belokranjske novice.

† **Okoli Staraga trga pri Poljanah** se klati od novega leta sem nek dacarček. Ime mu je Zalar. Rad bi bil sila učen, a revež je studiral le visoko šolo v Sodražici. Vsa njegova modrost obstoji zato v tem, kar se je naučil iz umazane cunje „Nareda“. Posebno velik trn v peti mu je ondotna Marijina družba. Svojo onemoglo jezico v tem oziru je pokazal na pustne nedeljo v županovi gostilni, kjer se je priredil „bal“ in je bil dacarček tako natrkan, da je cele dni bil ves zelen. Dacarček, ki ima svoje ženo v Postojni, bi bil seveda rad plesal, a deklet ni bilo. Da bi malo ohladil

Iz raznih krajev Dolenjske.

† **Dve nagle smrti na en dan.** V nedeljo, 26. marca t. l. sta v Šmihelu pri Novem mestu dva človeka naglo končala svoje zemeljsko življenje. Prva je neka Belokranjica, ki je pri Gotni vasi šla v vodo. Pravijo, da se ji je zmešalo. Drugi je neki **J o ž e f K a s t e l i c**, priletan mož. Bil je še isti dan pri sv. maši in popoldne pri križevem potu. Domov grede je šel v stran in domov ni več prišel. Zadel ga je kap in našli so ga mrtvega. Teden prej — tako pripovedujejo — je šel za svoj god k spovedi in k sv. obhajilu. Prav je storil!

† **Na Studenou** pri Krškem je bil zopet stari župan na novo izvoljen.

Notranjske novice.

— **Napad.** Franca Milherčiča iz Gaborč pri Senožečah je nekdo na poti v Koprivo pobil s kamnom na tla in mu vzel 100 K, katere je Milherčič izkupil za krompir.

— **Postojnskim gospem in gospodičnam!** V Postojni je dne 10. marca izšel listič. Na strani 76. se berejo sledeče besede: V samostanskih šolah so se vzgajale hčere v hina vščini, licemerstvu, tercijalstvu in panemčurstvu. Ker ste se po veliki večini vse vzgajale v samostanskih šolah, dovolite nam skromno vprašanje: Ali ste res same hina vke, licemerke, tercijalke in nemčurke?

— **Državni zbor** se je pečal z obrtno novelo, katera bo tudi mnogo pripomogla k temu, da bodo obrtniki samo taki ljudje, ki svoj obrt dobro znajo. — Mi pa poznamo urednika nekega lista, ki je menda tudi tiskar in vemo o njem, da mora takrat počivati vse delo, kadar mu uide stavec. — Škoda, da ga naših bravec nobeden ne pozna!

— **Plesalo se je z uprav sokolsko vstrajnostjo do ranega jutra**, tako poroča „Notranjec“ iz sokolske veselice v Postojni — Mi menimo, da našega revnega kmeta pač malo zanima sokolski ples. Čudimo se toliko bolj, kako more list, ki pravi, da je gospodarski, poročati plese.

— **Iskreno se veselimo rojakov na Stajerskem**, tako kliče „Notranjec“ Teharčanom, ki so pri občinskih volitvah vrgli Nemce in nemčurje iz odbora. — Prav so naredili Teharčani, in res hvale je vredna njihova narodna zavest. Toda, ali imajo naši liberalci pravico hvaliti narodno zavednost Teharčanov? Mi prajimo, da ne, tako dolgo, dokler bodo sami zvezani z Nemci!

— **V St. Petru na Krasu** se je v soboto 25. t. m. dopoldne ustanovila dekliška Marijina družba ob veliki udeležbi domačega in sosednjega ljudstva, popoldne pa iznova vzbudilo „Katol. delavsko podporno društvo“, ki se bo preosnovalo in postavilo na široko podlago. Obakrat je imel govor stejni vikar L. S m o l n i k a r.

— **Za skupni „pivški“ vodovod** govori uvodni članek „Notranjčeve“ 6. številke, ter naglašja, da bi se za to napravo voda iz Stranj ali od Oreheka porabila. Ta nasvet bi kazale na prvi pogled kar z obema rokama objeti: kajti pivške vodne naprave so z malo izjemo vse resničnega usmiljenja vredne, nasprotno pa bi bilo prav fletno, še bolj koristno, če bi v sredi vsake vasi neprenehoma dobra vodica curljala. Toda za zdaj je to naravnost ne-

mogoče. Poleg tega, da bi bila taka naprava zelo draga, je tudi vprašanje, kako k temu ljudsko velje združiti, ker ima večina vasi — ne samo Gradec, Selce in Bač — svoje stanovitne vrelce. Pametnejše bo torej, če mesto misli za splošni vodovod vzame vsaka vas svoj vrelce v roke ter izvrši poleg teh kar je mogoče velike nabiralnike, da ne bo kakor desedaj včasih vode vse preveč, včasih nič.

— **V Zagorju** so spravili v odbor „zadružne mlekarne“ enega prvih zabavljajčev. Tako je — v kletko z njim, bo že miren!

— **Turški zid** je postavil mesec sušec med gozdom in pivškimi vasm, vsled tega je za cel mesec ponehal vozni promet, edini postranski zaslužek tukajšnjega kmeta. Snega je še sedaj do 1 meter v gozdu.

— **Za ušesi se praskajo** nekateri radi prestopa od koške k prestranski novi mlekarni. Pustiti staro mlekarno brez dolga, stopiti pa baje s 600 ali več kronami kredita k novi, res ni gospodarsko; no, pa včasih sme rekli: kar je, je!

— **Prav lepe živine**, pa tudi dosti, se je prignalo na zadnji šentpeterski semenj. Kupcev je bilo zelo malo in še ti so obetali prav nizke cene, zato je živina kmalu domov odšla; seveda na veliko žalost prodajalcev, ker tudi tukaj splošno krme manjka.

— **Iz Trnja.** Pred 14 dnevi se je vršila komisija, obstoječa iz zastopnikov države, deželne vlade in občine St. Peterske, glede urovnane Pivke. Bog daj da se kmalu uredi to prepotrebno delo, ker nam Pivčanom voda ob deževnem vremenu zelo škoduje. — Dne 24. marca se je že drugič letos vžgalo v dimniku gospodarja Janeza Šušteršiča. Sreča, da so pravočasno ljudje ogenj zapazili. Vsa vas bi bila v nevarnosti, ker burja je vlekla. — Dne 15. marca je umrl še le 17 let stari mladenič Anton Žele, edini sin posestnika Jernača. Samo 10 dni je ležal bolan. Bil je priden — delaven, za to ga bo oče sedaj težko pogrešal. Lahka mu bodi zemlja! — V Klenku je umrla mati Ivana Kristan 33 let stara. Zapustila je 5 nedoraslih otrok. Bila je dobra in pobožna gospodinja ter skrbna za otroke. Pri nas nekaterim jako primanjkuje krompirja — fižola — ajde — prosa ter sena. Zdaj se še le čuti lanska suša. Za to prosimo sl. deželno vlado, naj nam bo pri delitvi državne podpore naklejnena, da vsaj seme dobimo zastonj, ker ga nekateri prav nič nimajo. — Gorela je gmajna Klenska dne 27. marca. Kdo je zažgal se ne ve. Pazite, kedar gmajno snažite, na žveplenke in kajenje. — Bore so začeli saditi dne 29. marca v St. Peterski občini. Vreme imamo lepo.

Iz Idrije in okolice.

— **Zanimiva tožba** se je obravnavala pred c. kr. okrajnim sodiščem v Idriji 23. marca, ker je bil župan Šepetavec prepovedal za kateheta pripraviti sobe v obrtni nadaljevalni šoli. Župana Šepetavca je oprostil adjunkt Zupandič

— **Dobra in hvaležna sinova** sta Otmar Novak, učitelj na ljudski šoli, in občinski tajnik Julij Novak. Svojemu lastnemu očetu sta se smejala v sedni sobi, ker je pričal ugodno za kateheta.

— **Ravnatelj mestne realke** dr. Bevk je še zelo mlad ter ima tako malo dela, da ima čas celo poslušati sodne obravnave „Košta“ pa občino vendarle precej.

— **Ples v šoli.** Iz Crnega vrha nad Idrijo pišejo: Odkar je prišel v Crni vrh učitelj Silvester, zgodi se pri nas vedno kaj takega, kar drugod nikomur niti na misel ne pride. Pustni torek je bilo; a šola in šolski otroci vendar niso za pustne norčije. Silvester je pa drugih misli. Ukazal je učencem in učenkam vsakdanje šole, da morajo v šoli plesati. Otrokom se je ta ukaz zdel tako čuden, da so se nekateri naravnost uprli učitelju in niso hoteli plesati. Bili so torej otroci pametnejši, kakor učitelj. Drugi so seveda ubogali in plesali. Iz šole se slišijo večkrat pesmi, kakršne se slišijo po gostilnah in pri ponočnjakih. Ali je to za otroke. Starši pa zmajujejo z glavami ter se vprašujejo, kaj bo z otroci, ako se bodo še v šoli pohujševali. Za poučevanje veronauka ob nedeljah se ne smejo rabiti šolski prostori, zato je Silvester kar svojevoljno šolo zaklenil in z vodo polival deklice, ki se hotele iti v šolo, za ples pa se smejo rabiti, in celo pri učencih vsakdanje šole. Ali je taka vzgoja verskonravna? Zanimivo je tudi, da naš učitelj učencem v šoli zobe ruje. Pravijo, da jih je izdril en dan petnajst. To je pa vendar hujši, kakor pri konjederu. Mogoče je imel Silvester dober namen, a ljudje imajo o tem svoje misli pa pravijo, da učitelj ni prav pri pameti. Ali je treba blatiti v šoli Marijine družbe, češ, da se v njih goji samo hinavščina, namenoma izpodkopavati ugled duhovščini, češ, da pri blagoslovih ne mislijo na blagoslov, ampak le na dar, da so pravzaprav isto, kar berači, ker hodijo od hiše do hiše po bero. Vse to je razlagal Silvester v šoli in še marsikaj družega. Strogo pa prepoveduje otrokom, da doma ne smejo ničesar povedati in grozi s slabim redom, ki bi ga izdal. Pravi, da bo vzgojil same liberalce. To je torej pravi namen šole. Pred nekaj časom je umrl učenec I. razreda Ferdinand Rupnik iz Idrijskega loga. Deček je bil preje vedno zdrav in domači trdijo, da se je prehladil, ker je prišel vroč do šole, a je moral zunaj ča-

kati, ker je bila zaprta. Kaj je vzrok njegovi smrti? Silvester je vpeljal za naše kraje nespameten red, da se šola odpre četrt ure pred začetkom pouka. To je za mesta in trge, ne pa za hribovske vasi. Otroci imajo v lepem vremenu nad eno uro daleč do šole v snegu pa še v poldrugi uri ne pridejo lahko. Pri dolgih slabih potih in pri različnosti ur je nemogoče, da bi otroci prišli ravne prav do šole. Med petjo se razgrejejo, pridejo do šole, a ne smejo notri. V slabi mokri obleki morajo stati na burji dežju in snegu in čakati, da se vrata odpre. Vsakemu, ki ima le nekoliko srca, se morajo smiliti po nepotrebem prezebajoči otroci, le Silvester nima toliko previdnosti in skrbi za zdravje otrok, da bi jih pustil v šolo. Ali so Črnovrščiči sezidali šole samo za Silvestra, ali tudi za svoje otroke? Prva posledica tega nespametnega ravnanja je, prepozno dohajanje v šolo. To je umljivo. Da ne bi otroci zmrzovali pred šolo, pošljeje jih starši pozneje od doma, tako da zamude pogosto pol celo po tričetrt ure. Kaznovati jih zaradi prepoznega dohajanja, je vendar prestrogo, če je učitelj kriv, da zamujajo. Zdaj si pa pomagaj. Ravno o pravem času do šole priti je nemogoče, če pride pre zgodaj, mora stati na mrazu zunaj šole, če pride prepozno je kaznovan, če pa sploh ne pride, je pa kaznovan oče, posebno, če je klerikalno volil. Silvester kar naravnost pove, da bo pri šolskih zamudah vedno šel na roke tistim, ki so liberalno volili, klerikalcem pa, da bo vedno nasprotoval in nagajal. Tako se tudi godi. Marsikdo pravi: Vesel sem, da nimam otrok, ki bi morali hoditi v šolo, a če bi jih imel, takemu učitelju bi jih ne pošiljal. Starši se jeze nad ravnanjem učiteljev, ter se vprašujejo, kam pridemo, če pojde tako dalje, kakšni bodo otroci, če se bodo že v šoli navajali na ples.

Stajerske novice.

— **Kozjanski vsevedež.** V Kozjem se je ustanovila dne 19. svečana podružnica c. kr. kmetijske družbe stajerske. Na ustanovitev sta prišla dva gospoda iz Gradca od kmetijske družbe, ki sta govorila, eden v slovenskem, drugi v nemškem jeziku. Kmetje se se udeležili mnogoštevilno. V kmetijske družbo se je dalo isti dan nad 40 kmetov vpisati, do danes jih je gotovo preko sto. Tako je prav. Pregovor pravi: pomagajte si sami in Bog vam bode pomagal! — Predstava 5. in 6. sušca zvečer je v Kozjem priredilo „Gospodarske bralno društvo“ dve igri: „Jeza nad petelinom“ in „Vaški škopuh“. Jednakih iger je že davno Kozje želelo in s pomočjo društvenih prijateljev sta se ti dve igri še kaj dobro obnesli. Gleda-

liški oder se je postavil v gostilni g. Gučeka po veliki zaslugi domačega preč. gospoda dr. Ivana Jančiča. Naši fantje, dekleta in gospodje kot igralci so dobro izvršili svojo težavno nalogo, posebno še zato, ker so se prvič javno predstavili. Vsa čast in slava gospodu prireditelju omenjenih iger in prisrčna hvala vsem igralcem. Obedvakrat je bila soba prenapolnjena radovednega občinstva. Pa zakaj bi ne, saj se še v Kozjem kaj takega ni igralo! Navdušenje gledalcev je bilo veliko. Kmalu po veliki noči, najbrž na belo nedeljo se boče zopet igralo, na kar se že danes opozarja.

— **Novaštifta pri Gornjemgradu.** Na velikonočni ponedeljek bode visokočastiti dekan iz Gornjegrada blagoslovili kip lurške Matere božje, ki ga je izdelal g. Ivan Cesar, akademični podobar v Mozirju; poleg tega tudi beli križ ali bandero, na kateri je na eni strani slika lurške Matere božje, na drugi strani sv. Jožef. Vsa fara se veseli tega dneva, posebno se pripravljajo dekleta, ker se bodo slovesno udeležile v belih oblačilih. Marijini častitelji, pridite od blizo in od daleč, da proslavite Kraljico nebes in zemlje!

š „**Za domovino in cesarja**“.
Na naber v Celje se je pripeljalo mnogo slovenskih korenjakov na vozovih, okrašenih z narodnimi trobojnicami in smrečicami, ovitimi s pisanimi trakovi, belo-modro-rdečimi. V sredo so prispeli mladeniči iz Savinjske doline, in od teh so se zlasti odlikovali iz Gotovelj, ki so krasno zapeli več slovenskih narodnih pesmi. Včeraj pa so došli pred komisijo mladeniči od st. Jurja ob juž. žel. Na dveh vozovih, prvi je imel napis „Za domovino in cesarja“ se se pripeljali po Graški cesti ter vozili skozi mesto „nemške“ Celje“. Bilo je to nekaj divnega, ko je voz za vozom zmagenosno in ponesno šel po celjskih ulicah, mimo magistrata in naprej v „Narodni dom“. Kako so bodle narodne trobojnice v oči celjske renegate, a brezuspešno!

Narodno gospodarstvo.

Čipkarstvo.

V zimskem času, ko poljsko delo počiva, izdelujejo žene in dekleta in celo možiki po hribih okoli Idrije daleč tje do Sorice in na Goriškem svetovno znane idrijske čipke. Ta domači obrt se je razširil iz Idrije na vse strani in donaja samo na Kranjskem nad 600.000 kron. Vseh čipkaric je na Avstrijskem okoli 40.000, one izdelajo čipk za štiri milijone kron. Kaj ne, lep zaslužek za marsikatero družino in občino, kjer se čipke izdelujejo. Vendar se ljudje v nekaterih krajih malo zaslužili, ker so deloma čipke slabe

izdelovali, deloma toliko čipk ene vrste izdelali, da jih niso mogli za navadno ceno prodati. Seveda so bili potem z vsako ceno zadovoljni, samo da so se čipk iznebili. Naučna uprava hoče pomagati in na primernih krajih, kjer se izdelujejo čipke, napraviti potovalne tečaje. Vplivati hoče, da se razno vrstne čipke dobro izdelajo in pošteno, delu primerno plačujejo.

Na Dunaju se je ustanovilo „Društvo za povzdigo čipkarstva na Avstrijskem“ pod pokroviteljstvom Njene cesarske visokosti gospe nadvojvodinje Marije Terezije in drugih plemenitih gospej. To društvo je že veliko dobrega storilo, akoravno še prav malo časa obstoji; na Dunaju ima svojo prodajalno, kjer kupujejo plemenite gospe razne čipke, katere so preje kupovale na Francoskem, Saksonskem in v Belgiji. Tudi na debelo hočejo prodajati čipke, kot naše izdelke v inozemstvo. Do sedaj se je mnogo čipk na Saksonsko prodalo in od tam naprej v druge kraje kot saksonske čipke. Saksonski trgovci so od vsakega kilograma čipk čez 7 kron colnine plačali in seveda drugam tudi niso brez dobička prodajali. Koliko bi se lahko cene povišale, ako se posreči našim čipkam da jih društvo naravnost v kraje razpeča, kjer se jih preje iz Saksonskega dobivali.

Društvo za povzdigo čipkarstva na Avstrijskem ne išče zase nobenega dobička, ampak ves dobiček se bede perabil v dobrodelne namene. Učiteljice potovalnih tečajev bodo tudi v gospodarstvu izurjene in bodo drage volje svetovale ženam in dekletom v zadevah domače hiše, namreč v gospodinjstvu in kako se zdravje ohranjuje in neguje.

Čipkarske šole dajejo uzorce brezplačno, sukanec po lastni ceni in plačujejo čipke kolikor je mogoče najdražje. Vsaka čipkarica dobi lahko delo in izve za cene, ako ustmeno ali pismeno popraša.

C. kr. čipkarska šola v Idriji pošilja vse naročene čipke c. kr. srednjemu čipkarskemu tečaju na Dunaj, kateri čipke imenovanemu društvu odstopi, da jih dalje prodaja.

To vse se zaradi tega godi, da se čipkarsko delo in cena vredi, nikakor pa ni to namerjeno proti trgovcem, ki se pečajo s kupevanjem in prodajanjem čipk. Vsaj bodo oni tudi deležni dobička, ako se vredi in izboljša izvoz čipk v tuje kraje. Čipkarskim šolam je vse ene, ali iščejo čipkarice dela pri njih ali pri trgovcih, samo to hočejo doseči, da se z dobrim delom in primerno ceno povzdigne naše čipkarstvo in s tem tudi blagostanje ljudstva. Zato bude vsak, kdor ima srce za ljudstvo, podpiral z veseljem ta blagi namen.

Tržne cene.

Semena: Domača detelja novo blago K 55— do K 58—; nemška detelja (lucerna) K 125— do K 135—; gorenjska repa K — do K —; laneno seme, domače ozimno K 11'50 do K 12'—; konopno seme K — do K —; kuminovo seme K — do K —.

Fižol: Rudeči ribniški K 13'50 do K 14'—; rudeči Hrvat K 12'50 do K 13'—; prepeličar (koks) K 14'50 do K 1'— (Vse cene semen in fižola veljajo za 50 kg blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo naprodaj in sicer novo blago.)

Krompir 50 kg K 4'—.

Suhe češplje: v dimu sušene K — do K —; brez dima sušene K 18'— do K 19'—.

Orehi domači: K 13'— do K 14'—.

Ježice nove: K 6'— do K 6'25

Med s čebelami: po K 37'— do K 38'50 za 50 kg.

Kože. Goveje, težke nad 40 kg po K 50'— do K 52'—.

„težke od 30 do 40 kg „ 44'— „ 46'—.

lahke „ 42'— „ 44'—.

(Te cene veljajo za 50 kg in sicer za

kože izdelane po tukajšnjih običajih v rogovi vred.)

Bikove kože po K —'70 za kg.

Telečje kože: K —'65 za kg.

Kozličeve kože po K 1'25 do K 1'30 za kg.

Svinjske kože: Čiste brez napak K 40'—.

Druge vrste K —'28 do K —'30 za kg.

Kože lisic po K 10'— do K 11'—.

„ kun belic „ 30'— „ 31'—.

„ rumenic „ 36'— „ 38'—.

„ dihurjev „ 6'— „ 6'50.

„ vidr „ 24'— „ 25'—.

Kože zajcev po K 50'— do K —'— za 100 kom.

Pepelica (potošl) po K 32'— za 50 kg.

Žito. (Tržne cene za mesec april. Veljajo za trgovce, ki kupujejo blago po teh cenah. Vse cene so zaračunane za 100 kg. blago postavljeno v Ljubljani. Za drobno prodajo pa veljajo cene po pogodbi.)

Ograka pšenica K 21'30; hrvatska K 20'—; kranjska K 21'20; rž K 18'00; ajda K 18'25; ječmen K 17'00; proso K 18'70; koruza (amerikanska) K 16'40; činkvantin K 19'00; oves (domači) K 16'20; oves ogrski K 17'50; oves hrvatski K 16'20.

Zelodec prebavlja in čisti.

Da pa zamore zadostiti obema svojima nalogama, ga ne smemo niti v enem niti v drugem oziru preveč napenjati, temveč skrbeti, da se mu te dvojno delo kolikor možne olajša. Izvrstno sredstvo v ta namen je dr. Rose balzam za želodec iz lekarne B. Fragnerja, c. kr. dvernega založnika v Pragi, ker pospešuje prebavljanje in povzroča lahko odvajenje brez bolečin. Dobi se tudi v tukajšnjih lekarnah. 431 (7—1) a

Za smeh in kratek čas.

Besedni uganki.

Kdor obe prav reši in bo izžreban, dobi za nagrado lepo knjigo.

I.

Kako prijetno je o mrazu:
ljudje vsi k meni hrepene,
veselje sije jim z obraza,
ko pri meni se mude.
V ljubeznipolnem mojem srcu
ljubezen gorka mi gori;
ljubezen moja vse ogreva,
srce ljubezni se topi.
Pa le nesrečna sem sirota.
Čemu mi bo častivcev roj?
Hrbet mi skoro vsak obrača,
in kaj obetajo mi — joj! —
Prav kmalu bodo prišli časi,
ko sama v kotu stala boš,
nikdo ne bo se k tebi bližal,
le sama žalovala boš. —

II.

„Vsak dan mori, pobija, kolje, pa je vseeno dobre volje; gosposke nič se ne boji in pred žandarji ne beži.“ —
 „Kosmato mora vest imeti, v nemiru noč in dan živeti. Pač stokrat raje v ječo grem, tako, prijatelj, ti povem.“ —
 „Prestrogo zdaj si pač govoril. Če drugega ni greha storil in če drugače je pošten, nikdar ne bode pogubljen.“ —

Rešitev besednih ugank v zadnji številki:

I. Knjiga. II. Žreb-žrebe.

Nagrado je dobil:

Janez Trontelj

Gora, p. Šnarje Sap.

Prilagodna številka „DOMOLJUBA“
izide dne 20. aprila 1905.

Loterijske srečke.

Dunaj, 24. marca	69	90	61	27	28
Gradeec, 24. marca	83	1	79	47	42
Trst, 1. aprila	11	9	24	56	81
Lina, 1. aprila	13	5	42	68	86

Ponos vsake gospo-
dinje je dobra kava.

**Kathreinerjeva
Kneippova sladna kava**

se ne bi smela pogrešati
več v nobenem gospo-
dinjstvu, kadar se na-
pravlja kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le izvorne zavojc
s imenom „KATHEINER“.

674 D 1-1

Preklic.

Niže podpisana preklicuje vse žaljive besede, katere je govorila zoper odbornike hranilnice in posojilnice v Zg. Tuhinju, ter izjavlja, da ni bila dobro podučena. Zato prosi odbornike tem potem odpustjenja.

Golice pri Zg. Tuhinju 2. aprila 1905.

Neža Tomažič.

Ustanovljena 1840

Prava srebrna
remontoarna ura

(c. kr. puncirana) z verižico in futralom gl. 3-50. Z dvojnimi pokrovom gl. 4-50. Ista z zlatimi robovi gl. 5 —. Nikelnasta ali jeklena Strapaz Roskopf s plombo gl. 2 —. 3 letno pisмено jamstvo. Za neprimerno denar nazaj. Razposilja proti povzetju prva in največja zaloga ur

MaKS Böhnel 676 D 4-1

urur, Dunaj IV. Margarethenstrasse Nr. 38.

Dobavitelj c. kr. državnih uradnikov. Zahtevajte moj veliki cenik s 1000 podobami za stonj in franko.

„Amerika“.

E. Kristan

oblastveno koncesijoni-
rana potovalna pisarna

za

Ameriko

v Ljubljani,

Kolodvorske ulice 41

(18-1) (na dvorišču.) 468 D

„Amerika“.

Lepo posestvo 651 D
3-1

na Veliki Loki na Dolenjskem tik deželne ceste ob vodi preko mostu, le 4 minute oddaljeno od železniške postaje in pošte, je na prodaj pod zelo ugodnimi pogoji. Hiša je zidana, obstoji iz 5 sob, kuhinje in kleti, je krita z opeko. Zraven je na novo s slamo krit pod v prav dobrem stanju. Njiv je za 10 mernikov posevte, ter gozd. Na željo se dobi lahko tudi več njiv in gozda. Več pove lastnik Alojzij Šlajpah posestnik na Veliki Loki p. Trebnjem.

Kmetija iz proste roke

v prijetnem kraju na Gorenjskem, eno uro od Kranja, se proda pod ugodnimi pogoji. Hiša je pred kratkim trdno zidana, z opeko krita in obstoji iz sobe, manjše sobe, kuhinje, veže, dveh velikih shramb, ene kleti in ene sobe pod streho. Poleg hiše je velik hlev za 12 glav živine, skedenj, dva svinjaka ter vodnjak. Pri hiši je lep rodoviten sadni vrt. Hiša je pripravna za vsako obrt, posebno še, ker se bodo tu gradile večje tovarne. — Več se izve pri lastnici Mini Rožman, na Bregu 7, p. Kranj. 357 D 3-3

32 ročnih vozičkov (Rollw.)

2200 mtr. šin, 6 vrtilnic (Drehscheiben) 4 izmenjalnice (Wechsel) že rabljeno je ceno naprodaj

Prosim, naj se piše pod „Gebrauchte Rollbahn 268“ na upravništvo tega lista. 356 D 3-3

Vsak tankoviden

pameten človek

vé, da je Fellerjev prijetno dišeči zeliščni esenčni fluid z znamko

„Elsa-fluid“

60.000 zahvalnih pisem od hvaležnih ljudi, ki so ga rabili. mnoga priznanja zdravnikov, in zlate svetinje na razstavih zaslužil edino le radi svoje posebne zdravilne moči in gotovega učinka pri raznih boleznih.

Iz mnogih zahvalnih pisem se razvidi, da Fellerjev fluid z znamko „Elsa-fluid“ lajša bolečine, razredčuje sluz, odpravlja kašelj in krče, in pospešuje tek. Vsak vé, koliko bolečin pretrpe revmatični in nervozni, dalje oni, ki trpe na trganju, bolečinah v križu in mišicah, ki jih bóde, bole zobje, oči, glava in prsa, ki težko sopejo, imajo nahod ali trpe na kaki drugi bolezni, ko so si jo nakopali s preprihom ali prehlajenjem. — Tisoče zahvalnic dokazuje, da je Fellerjev fluid z znamko „Elsa-fluid“ naglo in gotovo učinkoval pri takih, četudi najtrdovratnejših boleznih. 675 D 2-1

12 malih ali 6 dvojnih stekl. franko K 5-24
24 „ „ 12 „ „ „ „ 8-60
48 „ „ 24 „ „ „ „ 16-

Bolečine v želodcu, slabosti, vzdiganje, slab tek, zaprtje, ter g redica povzročujejo velike težave, ako se premo ozira nanje, in v tem slučaju so se glasom neštevilnih priznalnic z največjim uspehom rabile Fellerjeve odva alne Rhabarbara kroglice z znamko

„Elsa-kroglice“.

Zavoj s 6 škatljicami stane franko 4 K proti povzetju ali če se denar pošlje naprej.

Varujte se pred ponarejanji in vsakdo naj naslovi naročilna pisma razločno na:

E. V. Feller v Stubici, trg Elsa 16, Hrvatsko.

Novo izbrano, tibo tekoče Singer-šivalne stroje

pošljem proti takojšnjemu plačilu - na dlatek 15 K, ostanek po povzetju - z realnim 5 letnim jamstvom po tovarniških cenah: ročni šivalni stroj K 36, rodbinski stroj, goni z nogo K 49, z ladjico K 78, centr. bobbin K 92 z eleg. omaro vred. (Cenik tudi o kolesih, optičkem blagu in mnogih praktičnih predmetih zastonj, ako se navede „Domoljub“.) 491 (3-2)

M. Rundbakin, Dunaj XII, Liechtensteinstrasse 23.

Za 6000 K

se zaradi preselitve v Ameriko takoj proda hiša s 5 sobami, hlev s podom za 3 živali, njiv za 10 m posevte, travnik in gozd. Hiša le streljaj od latinskih šol oddaljena je pripravna za šolanje sinov ali jemanje dijakov na hrano.

648 D 2-1 Mina Dežman, Huje 1. pri Kranju.

1600 kôs

najboljših s pravo znamko „Krondiamant“ na Kranjskem prodajala je v teku 5. let tvrda VALENTIN GOLOB trgovina z železnic Ljubljana. Mestni trg 10. — Kosé so zopet došle in se razposiljajo z garancijo za vsaki komad: 557 D 6-1

Dolgost cm 70 75 80 85
Cena K 2-40 2-60 2-80 3--

Franc Stupica

v Ljubljani Marije Terezije cesta 1
(zraven Figovca)

trgovina z železnino, poljedelskimi stroji
in špecerljskim blagom,

priporoča:

Portland- in Romancemet, železniške šine in traverze za oboke, štorjo za strope, strešni klej in izolirplošče, razne štedilnike, peči, kovanje za okna „Patent Austrija“, železno pocinjeno in cinkasto p očevino, mreže za sejanje peska, mreže in bodečo žico za ograjo, ter vse druge stavbene potrebščine, tehnične in uteže, vodne žage, nagrobne križe, samokolnice, orodje za mizarje, tesarje, kolarje, ključavničarje in kovače.

Navadne in stranske (Flügel) pumpe, pumpe za gnojnico, železne, pocinjene in svinčene cevi za napeljavo vode.

Ročke za mleko, stroje za posnemanje mleka, vso opravo za mlekarne, razno kuhinjsko opravo, lične ptičje kletke!

Velika zaloga slamoreznic, mlatilnic, gepeljnov, čistilnic, trijerjev, preš za grozdje in sadje, strojev za košnjo, plugov in bran. Preproge za vozove, svetilke za kočije!

Semena za poljedelce, poljski mavec svetovnoznan redilni prašek za živino, korenine in fibris za izdelovanje šteti in čopičev.

Vedno sveže špecerljsko blago in rudniške vode. 471 D (12-2)

Angeljnovno milo
780 D 12-12
Marzeljsko (belo) milo

sta najbolj koristni
Sštedilni mili
za hišno rabo.
Dobivate jih po špec. trgovinah!

Pavel Seeman
izdelovatelj mila
in čebelno-vo-
ščenih sveč v
Ljubljani.

Koverta s firmo
in
trgovske račune
priporoča
Katoliška tiskarna.

Stanje vlog 30. nov. 1904:
čez 10 milijonov kron.

Preje: **Gradščice 1**, sedaj:
Kongresni trg 2, 1.

Denarni promet 30. nov.
1. 1904: čez 42 milj. kron.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure po poldan ter jih obrestuje po **4 1/2 %** brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih **4 K 50 h** na leto.

Stanje vlog 30. novembra 1904: K 10,586.128-71. Denarni promet do 30. novembra 1904: 42,500.883-08.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na raspolago.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1905.

4 D 12 4

Dr. Ivan Šusteršič,
predsednik.

Josip Šiška, knezoškofjski kancelar,
podpredsednik.

Odborniki:

Josip Jarc, veleposestnik v Medvodah, Anton Belec, posestnik, podj. in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano, Dr. Andrej Karlin, stolni kanonik v Ljubljani, Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani, Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju, Ivan Kregar, svet. trg. in obrtni zbornice v Ljubljani, Frančišek Leskovic, zasebnik in blag. Ljudske pos., Karol Pollak, tovarn. in posestnik v Ljubljani, Greg. Silbar, župnik na Rudniku, Janez Smrekar, mestni katehet v Ljubljani.

Ljubljana
Pred Škofijo 3.

Josip Kordin

Ljubljana
Pred Škofijo 3.

priporoča

svojo bogato zalogo vsakovrstnih zanesljivih semen

kakor: črne domače, lucerne in rudeče detelje, esparsete, velikanske rumene, rudeče in bete pese, in korenje za kr. no. Raznih semen graha, vseh vrst trav: travnišnice, mešane za suho in mokro zemljo najboljše krma za živino in konje, jesenski repa, vse vrste solate, kakor sploh vseh kuhinjskih zelišč in kmetijskih semen, po nizkih cenah.

Poštanim potom izvršujejo se naročila točno in solidno.

481 D 12-2

Najodličnejši profesorji in zdravniki

priporočajo pri pljučnih boleznih, kroničnem bronhijalnem kataru, oslovskem kašlju, skrofulozi, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

Sirolin

1. Vsakdo, kdor dalje časa bolega za kašljem. Kajti boljše je, bolezen preprečiti, nego jih zdraviti.
2. Osebe s kroničnim bronhijalnim katarom, katere ozdravi Sirolin.

3. Kdor ima naduho katero Sirolin zdatno olajša.
4. Skrofulozni otroci z oteklimi žlezami, očesnimi in nosnimi katarji itd., pri katerih Sirolin slajno vpliva na splošno hranitev.

„Roche“

Povečuje apetit do jedi in teže telesa, odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja, nočno potenje.

Svarilo!

Nahajajo se manj vredni ponarejeni izdelki! Treba je paziti na to, da ima vsaka steklenica našo posebno znamko „Roche“ in zahtevati vedno le Sirolin „Roche“.

1805 D 15-10

Dobiva se z zdravniškim receptom po 4 K steklenica.

F. Hoffmann — La Roche & Co.,
Basel (Švica). Grenzach (Badensko).

630 D 1-1

Oklic.

A 116/4

C. kr. okrajna sodnija v Velikih-Laščah naznanja, da se bode dne 13. in 14. aprila 1905. ob 9. uri dopoldne na lici mesta na Vidmu (Dobrepolje) vršila prostovoljna, javna, podrobna prodaja poslopij, vrtov, njiv, travnikov, senošet, gozda iz zapuščine zamrlega Franc Berdausa iz Vidma št. 34.

Prodajalo se bo proti plačilu v večletnih obrokih.

Natančni pogoji se zvedo na dan dražbe. V soboto dne 15. aprila 1905. dopoldne ob 9. uri, prodajale se bodo potom javne dražbe in proti takojšnjemu plačilu na Vidmu št. 34. vse premočnine iz zapuščine Franc Berdausa.

C. kr. okrajna sodnija v Velikih Laščah
dne 20. marca 1905.

Stenske ure z godbo

Te zanimive novosti v izdelovanju ur. Te francoske miniaturne-stenske ure so 70 cm dolge, 40 cm široke, kakor kaže slika. Je iz naravnega svetovnega lesa, najfinišne polirane, z umetno izveščenim nastavkom in igra vsake ure naljepice korabnice in pisne. Cena z urabom je 8 gl. Ista ura brez godbe, urabom z bitnim vsake pol ure, z urabom je 4 gl. — 2 bitim blije vsake gl 4-60. Te stenske ure niso le zanimive in miniaturne nastavke, marveč vsake ura izdelava tudi lep in eleganten sobni okras. — Budilica z zvonom se prodaja vsake gl. 1-20, budilica z godbo mest vsake gl. 4-50, nalaščna klocki-rem-ura gl. 2-00, prisma srebrna rem. ura gl. 2-00. Počila se je proti prvotni. Neprimerno se vzame nazaj in povrne denar, torej nikakoli ni plač. Velika ilustracija urah s urah, svetilnicah, preostalih itd. motenj iz Franka.

Josip Spiering, Dunaj
1., Postgasse 2-59.

630 D 1-1

Polje-dekci! Rešite svojo živino

pred omebljanjem in drobljenjem kosti, ki je po izveščenju živinodržavnikov nezgodno, ako se krmi kisa brez mineralnih snovi, dodajte krmi vedno

Barthel-novo klajno apno.

Neka dekci vsaki dan v predobrambo koristi več nego razvinitelje kile pri pojavi tak bolezni.

Potrebuje se na pol leta za 1 kravo 6-7 kg., za prašiča 4-5 kg.

Izidelek brezaznaten, koristi 100-tera. — Prodajalnice: 100-tera. — Prodajalnice: 100-tera.

Mihael Barthel & Comp., Dunaj X.3, Steingasse 44-51.

Salope v Ljubljani pri Edmund Koviču in Anton Šarabon.

Denar mečete proč

če plačujete konkurenci za slabši fabrikat drage cene. Prodajamo: plinove žarilce kom. po 40 h, kristalne cilindre kom. po 16 h, plinove samovžigalce kom. po 76 h, žarilce za petrolej, spirit, gasolin in acetylen. 634 D 4-3

Vse plinove predmete na drobno in drobno.

Tvorilca žarilcev Viktor Wagner

Dunaj IV., Favoritenstr. 33, telef. 788.

Za neugajoče blago denar nazaj.

Naprodaj je celo zemljišče

hiša, poslopje, živina, hosta, travniki in njive za 14.000 K. — Posestnica vdova Marija Vdovič, Minjica štev. 6, pošta Sentjurž, Dolensko. 647 D 1-1

Išče se pričen, kršćanski mladenič, da bi bil zmožen za

cerkovnika

vrnarja in druga domača opravila.

Oglasila naj se obračajo na karmelski samostan na Selu pod Ljubljano. 648 D 1-1

Karlovarski želodčni in prebavni prašek

z poprovi, meto, kamilico, koprivico, lina, prjeka, kisa, je zdravilsko pripravilo in se uporablja pri boleznih prebave, kiselih žilidržnih boleznih, krhki v želodcu, zaprtosti, gorčici, jantaru, slabem apetitu, izgubljeni, jemanju, slabi, če se radi vstrajajo, preostale vse izdelane bolezni. Preostale jama, dodajajo vsaki dan.

Cena: 200 št. 100 št. 200 št.

pro št. 100 št. 200 št.

Izdeluje in razpolaga: lekarna pri mošvedu v Bar. Schindbergu 41. Dolina se št. 1 v vsaki lekarni, kaj si želite, naj se naravnost.

Oklic.

V sredo, dne 5. aprila t. l. ob 9. uri dopoldne prodajalo se bode potom javne dražbe in proti takojšnjemu plačilu

na graščini Raka pri Krškem

vinska posoda razne vsebine, stroji za seno vezati, zdevati in obračati, mlatilnica, stroj za žito vejati, čistilnici za žito itd.

Drugi dan, dne 6. aprila t. l. dopoldne ob 9. uri se bo vršila

podrobna prodaja

njiv, travnikov, senošet, gozda in poslopij na Hrvaškem brodu in na Hudenjah na lici mesta potom javne dražbe in proti plačilu v večletnih obrokih. — Natančni pogoji se zvedo na dan dražbe. 649 D 1-1

Kupci se vljudno vabijo k tema dražbama.

Dr. pl. Foedrantsperg
Sv. Jakoba trg št. 2
ordinira zopet.

543 1-1

Odklikovano
umetno in trgovsko vrtnarstvo
Alojzija Horskica v Ljubljani.
Največja in edino strokovnjaško urejena
semenska trgovina na Kranjskem.

poljskih, zelenjadnih in cvetličnih semen, trava in pristna. Tu se tudi izdelujejo sveži in suhi žopki in venci s trakovi in napisi kakor mnogovrstne cvetlice v loncih, preparirane palme in vsi v to stroko spadajoči predmeti, po najnižjih cenah.

Cenik je brezplačno in frankovano na 6020 D 10-8 razpolago.

Posilano
Anton Dolenc v Petkovcu pri Rovtah,
kot sodnija, in njegovim pomagačem. Kakor tačen, vroče in meki dvoimilne govornice o moji politični in drugi. Pozivam Vas tudi, da svoje kritične besedila, ker sicer vam javno in očito povem, da je vaše govorenje skrajno narobe in ozano. Na dan toge!

Zaplato, dne 13. marca 1905.
650 D 1-1 Fran Šinkovec.

Cementna zarezna strešna opeka

iz portland-cementa in peska

Edini izdelovatelj za Kranjsko

Janko Traun
izdelovatelj cementnih, Glince pri Ljubljani.

Dr. med. Josip Strašič

distriktni zdravnik v Brežicah

naznanja, da se je dne 1. aprila preselil v lastno hišo v Brežicah, ki je znana pod imenom „Heiderjeva hiša“ in je nasproti frančiškanski cerkvi. 637 D 1-1

Popolno prepričanje,

da je lekarstvo
Thierry-a Balsam in certifikat

ICH DIEN

1903 D 24-28

HERBĀBNY-jev podfosfornokisli apneni-železni sirup.

Ta pred 35 leti vpeljani, od mnogo zdravnikov odobreni in priporočeni

prsnl sirup

je slez odstranjujoče in kašelj pomirjačo sredstvo. Ker ima v sebi gronke tvarine vpliva na dober tek in prebavanje in pospešuje reditev. To za tvorjenje krvi tako važno železo je v tem sirupu v lahko asimilirani obliki zastopano. Zelo koristno je za slabotne otroke, posebno za utrjevanje kosti, ker ima v sebi fosforovo apneno sol.

Cena eni steklenici Herbabnyjevega apnenega železnega sirupa K 2-50, po pošti 40 h več za zavijanje. 2007 D 14-8

Svarilo! Svarimo Vas pred enakim ali podobnim imenom razširjene, kar se tiče sestave in učinka našega originalnega preparata, čisto različne ponaredbe našega že 35 let obstoječega fosfornokislega apneni-železnega sirupa, prosimo tedaj, vedno odločno zahtevati „Herbabnyjev apneni-železni sirup“ in na to paziti, da se bode zraven stoječa, oblastveno vknjižena varstvena znamka na steklenici nahajala.

Edino izdelovanje in glavna raspošiljatelj:

Dr. A. Hellmanns Apotheke „zur Barmherzigkeit“

Wien, VII, Kaiserstrasse 73-75.

Zaloga skoro v vseh lekarnah.

V zalogi je nadalje pri gg. lekarnarjih: v Ljubljani: M. Mardetschläger, I. Mayr, G. Piccoli, U. pl. Trnkóczy; Beljak: L. Assmann, Jobst & Schneider; Breže: G. Elsässer dediči; Celje: M. Rauscher, O. Schwarzl & Co; Celovec: P. Birnbacher vdova P. Hauser & I. Pichler, V. Hausers R. pl. Hillinger, I. Kometter; Črnomelj: P. Haika; Reka; A. Mizzan, F. Prodam, G. Prodam, A. Schindler; Sovodnj: F. Kordon; Št. Vid: A. Schiebl; Trbiž; I. Siegl; Trst: A. Filippi, E. pl. Leiterburg, P. Prendini dediči, M. Ravasini, Dr. J. Seravallo, A. Sutina, C. Zanetti; Velikovec: I. Jobst; Volšperk: I. Huth. 1968 18-14

1980 D 24-9

Nizke cene!

Ernest Hammerschmidt-a nasl. Madile, Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin,
LJUBLJANA, Valvasorjev trg 6, Prešernove ul. 50.

Velika zaloga poljedelskih strojev
in orodja.

Zahtevajte pri nakupu

702 D 23

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko jelen.

Varstvena znamka.

Dobiva se povsod!

JURIJ SCHICHT, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

Ono je

zajamčeno čisto lu brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“.

Slovenci!

le
v domačo trgovino

pri 479 D 19-2

sv. Cirilu sv. Cirilu
In Metodu In Metodu

v Ljubljani, Lingarjeve ulice 1

nasproti loteriji

kjer se dobiva fino moško sukno, naj-novejše volneno blago za ženske obleke. Najnovejše rute vseh vrst. Bela in rujava kotenina

po zelo nizkih cenah.

Poštena in prijazna postrežba.

Zahvali se za doslej izkazano zaupanje.

Zahvali se za doslej izkazano zaupanje.

Moderno toaletto

si more oskrbeti vsaka dama za majhen denar. Zahtevajte v to svrhu

brezplačno in poštnine prosto

doposlatev naše zbirke vzorcev, kjer so zbrane vse novosti volnena, perilnega modnega blaga 476 D kakor tudi kotenine in platnine (2-2)

po cenah brez konkurence.

Ilustr. krasni modni album toalet, konfekcij, klobukov, gosposkih mod, luksurijskih in rabljivih predmetov na razpolago zastoj in franko.

„Wiener-Moden-Union“

komanditna družba

Dunaj, I. Schottenring šte. 10.

Sir (skuto ali mohant), dalje krompir, zeleno ali belo fižolico, prekajeno slanino (špeh) ali domačo maslo (žmavc) klobase, meso (šunke), tudi jabolka itd. kupuje v vsaki množini **Peter Alešovec, Zasip P. Bled Gorenjsko.**

Prosim, naj se za ta oglas opozore tudi oni, ki imajo tako blago, a ne bero časopisov. 488 D (2)

Iz proste roke je naprodaj zelo v dobrem stanu

graščina v Mokronogu

poleg te je obširen vrt, 10 oralov njiv, 20 oralov travnikov, tri orale vinogradov in 500 (petsto) oralov v lepi rasti različnega gozda. Natančni pogoji se zvedo pri lastniku Anton Mavrsarju v Mokronogu. 352 D 3-3

+ Suhost +

Lepa popolna telesna razvlečenost se doseže z uporabo zak. sušila. Sanatolin praška za moč, odlik. z zlat. svetiljani v Parizu in Londonu 1904 od M. Dienemanna v Baslu. Nagla pospeš. telesne moči, ofajčenec celoga življenja, v 8-9 tednih do 30 funtov na teži. Zdraven. pripor. Zajam. neškodl. Strogo rečno. Mnogo zdravilne. Cena kartonu s navodilom kron 2-50 brez poštnine, trije kartoni K 7-50 franko. 2021 D 24-9

Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko „Orlova lekarna“, Komotov (Češko) o 1202 B

Ivalom

Čevlji

gld. 1-30

Iz zaradi velike zaloge 1 par za gospode, 1 par za dame, 1 par za deklice, 1 par za otroke, modri čevlji, lepa oblika, lahka in prijetna sočnja za vsak letni čas. **vsaj 4 pari gld. 1-30.** Razpošila se proti povzetju, zamenja dovoljena. Poleg tega se prodajajo vse vrste čevljev do najfinije po čudovito nizkih cenah. 360 D 1-1

Vvoz in izvoz Ebersson, Dunaj, 7. okraj, Kaiserstrasse 96. **Cenik zastoj in franko.**

Ceno Češko posteljno perje

5 kg novega skubljenega K 9 60, boljše K 12 --, belega, jako mehkega, skubljenega K 18 --; kron 24 -- snežnobelega, mehkega, skubljenega K 30 --; kron 36 --. Pošilja se franko proti povzetju. Tudi se zamenja ali nazaj vrzame proti povrnitvi poštnih stroškov.

Benedikt Sachesl, Lobes 159 p. Plzen na Češkem.

Hiša

z nekoliko zemljiščem in vrtom se proda iz proste roke v Gabrijah št. 64 po domače pri „zlatarju“ pri Moravčah. — Kupci naj se oglasio pri lastniku D. Rovšku, fotograf v Ljubljani. Kolodvorske ul. 32. 478 D 2-2

Akademija Friedberg pri Frankfurtu o. M. **politehn. zavod** za strojne, elektro-in stavb. inženirje in arhitekte. 265 D 8-4

Proti oteklini na vratu in **guši (krofu)** vedno vspešno deluje balzam proti guši (steklenica 2 K.). — Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko

Orlova lekarna, Komotov na Češkem. 1906 a D 3-3

Najceneje dobite stroje za rezanje, gepeljne, mlatilnice, motorje, trembe in klinje pri **Fran Zemanu**, Ljubljana, Poljanska cesta št. 24. 1907 D 10-10

Kovaškega učenca,

dobrih poštenih starih stov. 144 e Janes Drobit, kovaški mojster raznega ostraga orodja v Girahovem pri Raketu, pošta 650 D 2-1 Čerkalca.

Novo življenje

prinaša nov pridobitek. Zadrževajte, da se zastoj pošlje naš ilustrovani cenik Kem. industrij. tovarna Siebenhirten p. Dunaju. 658 D a 1

Služba

cerkvenika in organista pri Sv. Jakobu ob Savi je razpisana od 24. aprila t. l. Stanovanje prosto. Oženjeni in rokodelci imajo prednost. 628 D 1-1

Igralci na citre dobe 5 predlog i cenik zastoj pri J. Neukirchnerju, Görkau Češko. 651 D 3-1

Rane

vsake vrste se morajo skrbno varovati pred vsako nesnago,

ker se po tej lahko vsaka tudi najmanjša rana razvije v zelo hudo, težko odpravljivo rano. Ze 40 let se je izkazalo mešano viskozno mazilo, tako imenovano **praško domače mazilo** kot zanesljivo sredstvo za obzeto. To vzdržuje rane čiste, o varuje iste, olajšuje vnetje in bolečine, hladi in pospešuje zaceljenje.

— Razpošilja se vsak dan. —

1 puščica 70 vin. Proti predplačilu K 3 16 se pošljejo 4 puščice, ali K 4 60 6 puščic poštnine prosto na vsako postajo avstro-ogrsko monarhije.

Vsi deli embalaže imajo zakovnito deponovano varstveno znamko.

Glavna zaloga
B. FRAGNER, c. kr. dvorni dobavitelj
lekarna „pri črnem orlu“
Praga, Malá strana; ogel Nerudove ul. 203.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogrske, v Ljubljani se dobi pri gg. lekarnjih: G. Piccoli, U. pl. Traškóczy, M. Hardetschláger, J. Mayr.

431a 20-1

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice

registr. zadruga z neomejenim poročtvom

v LJUBLJANI, v lastni hiši na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinove ulice, obrestuje hranilne vloge po

2 D 12-4 **4 1/2 %**

brez odbitka rentnega davka, katerega le-ta posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8. — 12. in od 3. — 4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom pošto-hranilnične urada. Stanje rezervnega zaklada K 98.238.41. — Varnost hranilnih vlog je tudi zajamčena po zadržnikih.

Upravno premoženje Kmetiske posojilnice znaša 5.245.845.40, stanje hranilnih vlog K 5.089.883.14.

Denarni promet K 23.806.306.40.

Poštno-hranilnične urada št. 828.406.

Zdravniško priporočena zdravilna zeliščna primes h kopelima za odrasle in otroke.

Kopeli z „Ivalom“ odličujejo čudovito ob protinu, revmatizmu, živčnih boleznih, ob pomanjkanju svinca, mrazni rak in nog, hipochondriji, bledičnosti, nebuli, ohromelosti, krčih, zamaknanju postelje, za kolčne bolezni, hemoroidne, želodčne bolezni itd.

Kopeli z „Ivalom“ jašijo živce, obnavljajo kri.

Pri ljudeh, ki se koočljejo z „Ivalom“, delujeta kri in živčni sistem normalno, čuti se zbistrijo, kar prerozoi splošen dober počutek: duševna in telesna moč naraste, olovek se čuti zdravega in srečnega in si s tem pošilja življenje, za največ ljudi prekratko

10 škatlic za 10 kopeli stane 12 K., 20 škatlic za 20 kopeli 20 K., franko in oarine prosto. 659 D 6-1

Razpošilja po povzetju ali že se pošlje denar naprej edini upravitelji izdelovalca

Ludovico Pollak v Milano, Italijansko.

Pisma stanejo 25 h., šopisnice 10 h. Dopolovanje v vseh jezikih. Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko M. Feith, Dunaj VI., Mariahilferstrasse 45.

Učenec,

kateri ima veselje in zmožnost do trgovine, se sprejme v trgovino mešanega blaga pri Ivanu Levstek v Sodražici pri Ribnici. 358 D 3-3

Naznanilo.

Panji, stanovanje čebeli (Bienenwohnung) iz močnega lesa, s stisnjnimi (prešanimi) slannatimi stenami, v trstiku in špagatom vezeno: s 4 oddelki po 40 romičev K 14, s 3 oddelki po 30 romičev K 11, z 2 oddelkoma po 20 romičev K 8.50. — Položeni s 16 romiči K 8.50. Zadržanje stene iz lesa 1 K cesele. Izdel. so panji po duu, draktenni meri. Naročnjeje se od postaje Spießeid, pošiljajo pa po postnem povzetju. Za obita saročila se najvljudnejše priporoča 659 D 3-1

Leopold Vake, mizar v Straus-u

2 vajenca za **glavnikarski obrt** sprejme Jakob Strekel, glavnikar v Škofjiloki. 656 D 6-1

Največja zaloga

najnovejšega žameta, svilnatega, volnenega, modnega in perilnega blaga je v Ljubljani

Špitalske ulice števil. 5

pri

R. Miklauc.

Došle so tudi zelo lepe svilnate in polsvilnate rute in šerpe. Kamgarn, ševrijot, dosking, sukno, sploh vse vrste blaga za moške obleke so v posebnem oddelku na razpolago in sicer čez tisoč različnih vzorcev od najcenejše do najfinejše vrste.

Vzorci na zahtevo poštnine prosto.

Cene zanesljivo poštene!

Tvrdba obstoji blizu 40 let.

Za nakup

lepega, dobrega in trpežnega gvantega blaga bodi kot najbolj priporočena gvantha trgovina 484 D 6-2

„Pri Škôfu“

Ljubljana, Pogačarjev (sodni trg)

v veliki mestni hiši naspr. molarjev.

Najnovejši tibeti, kambriki, kakor tudi svilnate rute zadnje novosti v velikanski izbihi Bela močna kotenina (škofova kotenina) po ceni brez enakosti velja cel kos 40 metrov gld. 8-40, katera se tudi po poštnem povzetju pošilja.

Lepe rute iz blaga, piketaste rute, predpasnike domačega izdelka, satenaste in navadne koltre, kotenina 140 cm široka za rjuhe, mizne prte, antle, žepne rute i. t. d. Vse navedeno je zanesljivo dobro blago po primerni nizki ceni vsled velikega nakupa in majhnih stroškov.

Šivalni stroji najboljši in najcenejši ter v največji izbihi se dobe v Kranju tudi razna zraven spadajoča delna. Čolnčki, ljevo olje, svila za umetno vezenje i. t. d. se dobi po jako nizki ceni. Za stroje se jamči več let. Stroji se prodajajo tudi na mesečne obroke. Plati za umetno vezenje vsak dan brezplačno. Cenike pošiljam zastoj.

== **Lorenc Rebolj,** ==

zaloga šivalnih strojev in koles v Kranju 2006 D 12-9 Glavni trg št. 189.

Pozor Amerikanci!

in vsi, ki prihajate v Ljubljano, na nove trgove vino in zalogo izgotovljenih

moških in ženskih oblek

domačega izdelka. Velika zaloga sukna, obusni, srajc, klobukov, kovčegov (kofrov), robcev, šerpič po zelo nizki ceni. Trgovina se nahaja tik ob znane Tišlerjeve gostilne v Kolodvorskih ulicah. Kdor je kupil enkrat, pride vedno rad.

278 D 24-3 **Marija Rovšek,** trgovka